

CHUYỆN KỂ SAU 40 NĂM

Đó là năm 1964, tôi và các con đang ở thành phố Dalat. Tôi vừa 18 tuổi, hai con, một gái, một trai. Ba mẹ con sống với nhau hẳn nhiên như cây cối trong ngôi nhà hai tầng rộng lớn vắng người, trên một ngôi đồi mà người ở đó gọi là đồi Miên – tên ông nội hai đứa nhà. Nhà không có ngõ, không hàng rào, đồi rộng thênh thang, tầng hông nhà góc xuống, là một thung lũng nhỏ xanh rì, nhìn mông ra xa thấy thoáng đâu đó một dãy núi bên cạnh những vườn rau quả xanh ngắt, típ với màu của lá cối. Núi lên trên màu xanh mướt mà như tím áo đồi hội bóng

nhưng, tôi có thể biết được đó là những vẻ đẹp của hoa.

Thuở đó, Dalat đẹp lắm. Những người ta ở Dalat đẹp bởi có 4 mùa gió nhẹ nhàng như Hà Nội nên con gái Dalat tuy ít người xinh xắn nhưng ai nhìn thấy đều xinh xắn và người có da trắng hồng, mái tóc đen dày óng mượt. Tóc có thể uốn vô tội, mềm mại và dịu dàng. Các bà bán hàng trong chợ, dù là bán mắm cá, cũng mặc áo dài, bán rau cũng áo dài, bán ngô nướng lúc nào cũng khuya, bán mì Quảng, xôi gà cũng áo dài, hai má cười lên bên cạnh người bán hàng.

Dalat có 4 mùa nhưng mùa nào cũng mát vào ban ngày, dịu nhẹ về đêm, chính thế, những người ta mê thú về khi cảm cái ngọt ngào của hành còn nóng hổi, những người ta mê cảm thấy cái nhõm nhõm khi bước ra khỏi phòng tắm nóng, xem rạp chiếu phim Ngõ Hẻm. Bước qua bên kia đường, những người ta có thể ghé vào tiệm cháo vịt, tiệm canh vịt, gỏi vịt và ngay bên hông tiệm thịt vịt, cái quán mì Quảng như xú, mái che là một vài tấm ván ép ghép với 4 cái ghế. Hai vị chủ nhân bán mì Quảng tay thoăn thoắt dọn bún, chan nước hay dọn cái mặt bàn cũng chỉ là một tấm gỗ dài. Những người bán vui cười nhìn khách xuýt xoa ăn trong cái nóng của bún, cái dịu nhẹ của con phố về khuya, vẻ đẹp của người.

Đi đâu cũng thấy người nói là những người Dalat hiền. Hiền như nước mát, hiền như suối. Hiền như cây trái trĩu trĩu. Hiền như hoa như gió. Như tiếng chuông reo bên mùa. Hiền như bãi xe lam dăm ba chiếc im lìm nơi bến đậu. Hiền như những người con của đất này bay nghiêng qua thành phố, không hề làm rách chân khách bước hành. Những người con đường về người. Những người ngồi biết thế nào xa nhau, không từng bao giờ, chỉ có hoa và hoa dưới những cây thông rải rác, từng người như một vô tình không những sẵn sàng. Mọi thế mà trong cái vô tình gần như hoang dã này, luôn có những lúc rời lên tiếng của người trên rừng ngày tháng. Đời sống đẹp và đáng sống biết bao nhiêu.

Trước đó 2 năm, nói chính xác là vào tháng 11 năm 1962, khi tôi lên Dalat tìm sống, cùng đi trên chuyến xe đò Minh Trung với tôi, là chị Ngân Hà, một ca sĩ đẹp và đẹp biết bao, không hiểu vì sao chị bỏ Sài Gòn ra đi. Lúc đó, những người ta chưa nói đến chiến tranh. Sài Gòn đẹp rồi, những người ít. Đời sống dễ dàng, những người dân miền Nam chọn những người lúa đẹp, cá tôm sông nước, con đường Tô Do, sáng, trưa, chiều, tối chỉ có những người trên mặt chợ khách bước hành, xích lô vài chiếc thông thoáng đẹp như thi sĩ thơ mộng tìm nàng thơ. Taxi cũng như những người ghé qua đường phố xinh. Hình như Sài Gòn rồi bước lòng với những người thông thạo, nhàn nhàn. Thói quen của miền Nam trừ phú ông đâu cũng có cái ăn.

Tôi như người lên hát cho Night Club ở Dalat với giá 2500 đồng một tháng, có cảm hai bữa và ngủ chung với các chị vũ trường, nếu không muốn về nhà. Khi ra thì không hiểu những người cũng

chúng họp gì lúc đó, lòng Trung Úy cũng chẳng có chút thoải. Ông bà nội cả hai đứa nhà đó, tôi có cả nguyên một thửa ruộng rặng thênh thang. Hình như đây là khu nhà sàn lúc khi thợ cất lên, nhà ngói sít nấc, xây thêm thành nhà hai tầng, cả khu chung quanh đất ruộng, không ruộng trồng gì ngoài mấy cây ổi, mấy giàn xu. Bên nội ruộng nhà chúng ai để ý gì đến mấy đứa con tôi ngoài chị Lê Quyên. Vài tháng sau, tôi nể lòng ông cố tặng, tôi tìm một người giồng con và ngày ngày nhẩy xe lam, xe đò ra chơi Dalat.

Tên ngày đi về vào Nam, đứa em có 10 tuổi, tôi phải trông em, giặt quần áo, đi chơi rồi mới đi học. Mấy anh chị em chúng tôi sàn sàn tuổi nhau nhưng lại chơi bao giờ có thì chơi hay có chuyện gì để chia sẻ với nhau. Nói tóm lại, tuổi thơ cả tôi hoàn toàn miễn phí, không có gì đáng ghi nhớ trong sinh hoạt gia đình, ngoài trừ ông bà đêm nào cũng say rượu và bà mẹ hát ca cảm chúng đến nỗi nghe chị con. Dalat chính là khoảng trời tôi miễn phí, tuổi thơ chúng tôi cuộc sống ngày ngày ỉu ỉu đó... Nhưng không. Cuộc đời tôi bắt đầu. Tên đó, ỉu ỉu.

Vũ trường Night Club đến ra hotel Du Parc, cả nhà Nhà Thủ Chánh Tòa, Bộ đi đến và đài phát thanh Dalat. Bà chị vũ trường là một người Việt Hoa, có một đứa con lại không biết lai gì, khoảng 6, 7 tuổi. Bà mẹ nể một căn phòng ngay bên kia đường cho các chị vũ nữ, có người nể u cảm. Tôi thấy người này vì khuya chơi có ai đến tôi về thăm Chi Lăng. Trong căn nhà này, tuy không có bóng dáng một người đàn ông, thế nên tôi thích người này sáng hôm sau đi chơi rồi về nhà, mang đồ ăn, bánh kẹo và chơi với con rồi đi xe lam đến Vũ Trường. Căn phòng đó không có quán café Myosotis, không biết bây giờ có còn không.

Night Club là Vũ Trường duy nhất ở Dalat. Vui khí hòu lành lành về đêm là nơi giải trí lý tưởng cả thành phố du lịch, vui mà khách khứa cũng không có bao nhiêu. Lính Mỹ, cả người về, mới đến vào thời xã hội chơi nhạc của họ trò về cả một hát Trung Hoa, rồi gia đình đến một đất nước xa lạ, nên có vài sự sự. Người cả thành phố, muộn đi, sự gặp người quen, khó chơi với với, thế nên ban nhạc đêm đêm cả chơi nhạc ban nhạc trẻ tình, chúng tôi về hát, các chị người người tán gẫu hòu nhẩy với nhau. Một đêm vài ba bàn khách. Một người bình thường nhìn nhau, chơi ngày cuối tuần. Có nhạc đêm Vũ Trường gồm đóng cả, một băng Không Quân áo bay đen khăn quàng cả màu tím hoa cà, bắt người xuất hiện để thành một hàng dài nội cả. Nhà hàng không chơi ỉu đón khách. Chúng tôi không ai ngạc nhiên. Chuyện này xảy ra thường. Tôi lên sân khấu, ban nhạc hiểu ý chơi bài "Gió cho mây ngàn bay". Tôi hát xong, nhà hàng khăn quàng màu tím hoa cà lên quay ra, đi vào đêm tối, nội các anh trai đó bắt đầu ra. Không bao giờ họ chơi tôi biết một phi về về hoàn tất.

Nhưng đêm trời ỉu, mưa rào nhẩy, không gì thú về hòu người hát hay nghe một tình khúc Tiếng Chi. Nhưng người lính Mỹ non trẻ kia đang mỉm cười cười nhẩy, cả quên đi nỗi buồn xa nhà, nội lo sự sướng đến trên mặt đất mà họ không bao giờ hiểu về vì sao họ đến đây. Họ ỉu ỉu

càng không hiểu ý nghĩa của khúc hát kia. Chờ biết trong đêm lạnh, khúc hát buồn, tiếng hát còn non trẻ với những câu chuyện thành hình và nỗi lòng khốc khoải của kẻ xa nhà quẩn quýt lấy nhau tìm áp chia sẻ đến không ngừng. Nhiều năm sau, nỗi nhớ những ngày lính ở y còn sống mà trẻ với, chờ chờ những bao giờ hết nghĩ đến cái vũ trụ xa, nỗi thành phố có những cơn mưa bất ngờ nghiêng nghiêng bay trên con phố vắng những ngày vào những đêm gió lạnh. Cũng có thể họ đã không bao giờ trẻ với đến mà thôi.

Tôi không sống với gia đình nhiều. Tôi không có bạn gái. Bạn của anh tôi cũng là bạn của tôi. Chúng tôi gọi nhau bằng... chú và xưng tôi, không có anh em gì cả. Có lẽ thế, tính tôi không hề có chút dằn vặt nào cho đến khi có con và chờ dành cho con. Có lẽ thế, tôi sống chung với các chị vũ nữ mà tôi thật sự quý mến như một gia đình. Các tay... anh hùng hào hán ở Sài Gòn, Dalat hình như cũng rất quý tôi, đưa em gái lên còi, lái xe trong thời giờ miễn phí vào đêm. Chẳng ai hỏi tôi từ đâu đến, con cái nhà ai. Tôi cũng không tò mò về cuộc sống của các chị vũ nữ.

Thời bấy giờ, giới vũ nữ là giới làm rất nhiều tiền và rất nhiều người có học. Họ chờ trẻ thành vũ nữ để giúp gia đình trong khoảng thời gian rồi rồi. Công việc của các chị ấy là nhẩy với khách hàng, những người đi Vũ Trụ những mình, những người mới biết khiêu vũ. Thời 60, khiêu vũ là một nghề thu nhập. Mọi người nhẩy với để sống, nhẩy với để đi. Khiêu vũ là một nghề thu nhập, không hề có ý đen tối, lái xe. Khách đến Vũ Trụ những và vũ nữ để vui với nhau lấy nhau. Có những chị mới tiếng chị vì nhẩy với, nhẩy để sống. Các chị không đi đêm với khách, tôi biết vì tôi đi cùng các chị một nhà.

Vũ Trụ những đóng cửa, ai muốn đi ăn đêm thì thường chờ y từ tiếng xôi gà trẻ trẻ khách sống Thuyền Tiên, sau tiếng tiếng bánh mì. Những ngày kể đến con đường Hàm Nghi. Chờ quán là cửa phố chờ những trẻ, con ông bà Bác Hồ những cơm tám, giò chờ những quán cà phê Tùng – ông bà chờ quán xôi này hiện đang ở Portland, Oregon - nhiều đêm, vừa thấy một tôi, cô vũ da trẻ trẻ, má hồng còi còi như hoa nở, hét toáng lên... Đùi Khánh Ly... Pháo câu Khánh Ly... câu rao những người làm ai cũng quay lại nhìn tôi còi còi. Và tôi không hề cảm thấy những ngày ngừng, sà ngay vào hàng cơm chi còi xôi gà, miếng pháo câu béo ngọt, đĩa xôi trẻ trẻ o thềm phố cơm hành. Ở một thành phố như Đà Lạt, ai cũng biết một nhà.

Cùng đi ăn với chúng tôi là một số các... anh hùng có tên tuổi. Những cái tên nghe nghe đôi khi do thành tích mà có. Các bạn ở y còn trẻ, có những trẻ trẻ tuôi tôi, có những người lớn như những ai cũng làm một nghề, như lòng ít nói. Họ làm ra với y giới của chúng tôi, chờ trẻ, chờ đến trẻ trẻ, sống có tình nghĩa. Họ có bạn phố bên bờ sông nhà hàng, các chị vũ nữ, ca nhạc sĩ. Mọi ông say với quây phá, gây gổ, họ là những người quy, giới hòa hòa cơm các ông đi với chờ không bao giờ hết gây chuyện rồi rồi cho nhà hàng. Giới giang hồ, các chị vũ nữ và ca nhạc sĩ

vì th mà g n nhau, th ng nhau và luôn bênh v c cho nhau. Th i đó, d i m t tôi, h là nh ng ng i hùng. Cách s ng c a gi i này nh h ng đ n l i s ng và cách suy nghĩ c a tôi không ít.

Tôi hát ch a ra gì nh ng l i đ c nhi u ng i th ng th nên cu c s ng m y m con coi b cũng đ kh . Tôi mua qu n áo đ p nh t Dalat cho con tôi ti m Au Printemps. Tôi s c vào l u trên c a ch Hoà Bình, n i bán qu n áo cũ c a M - hàng vi n tr - tìm mua áo da, váy len, gi y b t. Đi n vào, ai dám nói là qu n áo cũ. Tôi th ng t i quán café n i Bích Ly, ch c c a ban CBC ng i gi kэт, nói dúc. Bích Ly và tôi hình nh b ng tu i nhau ho c Ly kém tôi m t tu i gì đó. Hai đ a cùng tên Ly, cùng đen đen nh nhau, gi ng cũng khào khào gi ng nhau nên b t chuy n g m l m... Gi g p l i trên x M , hai đ a v n t ng nh đang ng i trong quán café Dalat.

Th i đó, tôi m i 18 tu i, còn ham ăn, ham ch i. Ch ng có gì thú v cho b ng quăng giày dép, chân không, đi, ch y, nh y kh p Đ i Cù, xu ng Toà T ng Giám m c, men theo con đ ng Tình Yêu d n lên Toà T nh r i l i lên Đ i Cù n m kh nh d i g c thông ho c th ng tay chân trên bãi c thên thang nhìn ng m mây tr i. Không nh đ n ai cũng không c n bi t mình là ai, ngày mai s ra sao. Không nh ai th t, không c yêu đ ng. Không h nghĩ đ n gia đình và Saigon. Tôi th ng các con song th ng t h i vì sao tôi có chúng trong khi tôi ch ng có m t chu n b nào, ch a h có m t khái ni m v gia đình. Nh ng lúc lang thang trên Đ i Cù, cùng các b n gái đ m chìm d i su i Liên Kh ng, tôi c ao tr l i tu i 14, 15. Có l , tôi s b t đ u cu c đ i c a tôi m t cách khác.

40 năm tr c, đó là ý nghĩ c a m t thi u ph tu i 18, n m ng quên d i g c thông già. Bu i tr a n ng vàng chan hoà trên c lá, ti ng thông reo ngân dài, b t t n nh m t l i ru bu n. L i ru âm th m đi vào gi c ng và l i đó. L i ru bu n. R t bu n...

Ngày di c tôi, tôi m i 9, 10 tu i. Ch a k p làm quen v i Sài Gòn, còn đang l lũng v i cách nói c i r n ràng r t Nam k , còn thích thú xé t gi y m t đ ng làm hai, g i là 5 c c đ mua m t ly đá nh n xi-rô, đã theo gia đình lên Dalat. Đó là năm 1956. B tôi – t c d ng n u g i theo ti ng mi n Nam, tôi g i d ng b ng b theo l i m tôi đ n – làm vi c Ty c nh sát Dalat. Gia đình tôi m t bi t th khu Chi Lăng. Căn nhà n m l ng ch ng con d c ng n và t t c đ u xây m t ki u gi ng nhau. Tôi ch a bao gi đi h t con d c đó đ bi t còn gì phía sau vì tôi b t đ u đi h c.

Tr ng ti u h c Phan Chu Trinh n m ngay m t ngã t . Tr c m t nó là khu đ t tr ng có con

đồng nghiệp đưa vào đình Bà Miên, nơi mà ít năm sau này, lại chính là nơi mà con tôi. Con đồng nghiệp đó cũng đưa vào trường Đệ Nhất Quân Sự và học đồng nghiệp tốt nghiệp trường Phan Chu Trinh năm nào nay đã xây dựng những biệt thự của các ông Tổng. Căn đầu tiên là nhà của đồng nghiệp Thái Quang Hoàng, cách 2 căn là đồng nghiệp Đệ Nhất Cao Trí. Tôi vào học lớp mới vì chuyển qua trường trình Việt, nên chúng tôi không biết được tiếng Việt, trong khi chúng tôi, chị Lê Yến, lại được bố mẹ tôi cho học tiếng Domaine de Marie, trường trình Pháp-Việt.

Tên nhà đưa trường không xa lắm mà cũng không gần. Tôi đi bộ lúc đi và về lúc về. Bởi giờ, ngoài Nguyễn Anh, tôi biết mình có thêm 3 đứa em nữa. Duyên Hồi, Tuấn Loan, Tuấn Uyên. Sau giờ đi học, tôi làm những gì mà tôi bố làm những trường nhà ra học Chi Lăng chơi. Chân không mang giày dép, thối thối đi quanh phố xuống ven hồ mò cá hoặc lượm... một đôi chim – tôi đồng nghiệp đó là thu được những của bà nội. Nó có một biệt thự to lắm. Nguyễn ta bố nguyên khu Chi Lăng này, ngày xưa dành cho người Pháp, và các căn biệt thự của chúng tôi cũng vậy! Cái Hotel Chi Lăng với cái giờ ngẩng xây trường mới cũng là nơi người Pháp trường đưa nghề. Thối đó của có tên Chi Lăng mà là Saint Benoit. Mãi sau này vẫn còn những người giữ thôi.

Tan học tôi trường không đi theo đồng nghiệp chính mà chui qua những bụi cây, những hàng thông, những khóm lay-lay màu mỡ khắp nơi những không bao giờ tôi bắt hoa, chỉ tìm loài dây leo để đem về chơi những dây. Bởi mà tôi ít khi nhìn thấy tôi, ông bà gần những không để ý, không hỏi đưa nơi không có gì để sai bố, đưa dờ. Tôi lại cảm thấy khoái hơn dù đôi lúc cũng thối thân khi không được mà ngó ngang.

Ngoài con đồng nghiệp tên nhà đưa trường và người của tôi, ngoài khung cảnh yên tĩnh của học Chi Lăng, tôi chui xuống cái rãnh nước chảy quanh nhà, để đi trường bắt cá và những con cá già bắt cá, có chút xíu mỡ, mà tôi đồng nghiệp là số sống được. Tôi có thể lang thang trong những kho đồng nghiệp để tìm hái trái mâm xôi, bắt dây rừng, xuống học Chi Lăng với cá nước, bắt cá, hoặc người đi chơi rãnh nước chảy ngày, nơi không có ai tìm.

Qua đưa năm 1957, gia đình tôi phải chuyển về Saigon. Hơn một năm ở Dalat, có một vài đi đưa đã khắc sâu vào tâm trí non trẻ của tôi và không bao giờ tôi quên. Nó là những vết cháy đưa đưa ngàn năm vẫn còn hằn dấu... Trường ngày đi về, Hà-nội mới một Hồi Chi, ở đâu thì tôi không những những có lẽ do người Pháp trường của sau khi học nghề Genève được ký kết. Tôi đi học chỉ với một trường những cùng đồng nghiệp, tên nó tôi còn nhớ, nó là trường Đệ Nhất. Hồi Chi thì trường có nhiều trò chơi, vậy mà tôi chỉ nhớ là có một gian hàng những có đồng nghiệp sâu khều cho người người thi hát, tôi đã leo lên và hát bài “Thối Ngây”.... Khi vậy em còn thối ngây, đôi mắt của và đồng nghiệp ló sùu ..., rồi leo xuống lại một tiêu. Đó là lần đưa tiên trong đời, tôi bắt tiếng hát. Lúc còn học nơi trú St Marie, tôi cũng được lên sân khấu, chỉ để làm con thối mà thôi, những trường đó, trường đó gọi tên của năm...

...Tôi sinh ra vào một buổi chiều ngày 6 tháng 3 năm 1945 tại nhà thờ làng Bạch Mai. Ba ngày sau đó chính Nhật, dân Hà-nội sẽ tàn phá các vùng xa thành phố, bởi một tôi cũng mang chết em tôi chạy ra khỏi Hà-nội. Mẹ có 3 ngày, tôi làm sao biết được những gì đã xảy ra những khi hơn 1 tuần, tôi đã nhận biết và nhớ cho đến ngày hôm nay và một vài sự việc mà lúc nào tôi cũng tưởng tượng như còn rất mới... Hai chị em chúng tôi được gán đi, mẹ đi đưa người một cái thúng, chị Yên được chú Tích cõng. Cùng vài người nữa, cả nhà tôi cả xuyên rừng, lội sông, lội suối, trèo đèo, trèo núi mà đi. Một ngày trên đường đi gặp ngôi chùa hoang, mẹ tôi dắt tôi nằm trên cái bàn cao và kết quả là tôi ngã xuống giẫm vào cái bàn xi-măng. Về thì tưởng sâu lắm, ăn cơm lời cả cơm ra ngoài. Bởi tôi lội và đi trên băng lội và bước trên đèo. Về thì số khá dài vẫn còn đây. Bởi tôi đã làm đau vì vì ông, tôi là... hòn ngọc đen yêu quý của ông.

Cả nhà tôi cả đi mãi như thế, càng ngày càng xa Hà-nội. Chị chạy rừng và rừng. Đoàn người đi cùng với gia đình tôi thả đàn, chèo thuyền đi đâu. Một lần qua sông trên một cái măng ghép bằng các thanh tre, lúc chèo thuyền đám trẻ con xuống, tôi là đứa bắt đầu xuống sông, chị cả không phải là sông vì tôi còn nhớ nước đó có màu như đen, đen một cách kỳ lạ không phải là xanh thẫm khi nhìn mình tưởng là đen. Bởi tôi nhớ xuống và khi qua tôi bị bên kia mẹ biết được cái người chèo thuyền đó chuyên giặt quần áo và vì anh ta biết là dân Hà-nội sẽ tàn, ít nhiều gì cũng có tiền hay vàng. Qua suối cũng khờ, bởi tôi phải cắt dây thừng ngang bằng, mẹ giặt quần áo và giặt quần áo, bởi tôi lội qua con suối rừng, nước đổ trên cao tung toé dạt dạt, sừng sừng giã như tiếng đá đập rên trên trên. Qua tôi bị bên kia, bởi tôi tìm cây cắt dây rồi lội lội người qua. Người lội bước trên lưng và cả nằm sấp dây yếm trên lưng bước. Tôi là người được bắt đầu trên lưng.

Có những ngày qua khỏi cánh rừng lội thì y làng một ruộng vườn. Trời thì rét. Bởi tôi ở tôi trong chiếc áo Trần Thị đem vào những người gà, tìm những cái trứng mẹ đi tìm, bởi chị cả 2 đứa trẻ cho tôi húp sữa. Có những chiều người công kênh tôi trên vai đi giặt những ruộng lúa xanh rì, ghé vào quán lá, mua cho tôi cái kẹo bột như xiu, tôi cả trên lưng, trên vai ông và bởi tôi vẫn đi vẫn nói ... bởi đánh ton – ton đánh bột ... Hết trứng gà, hết nhà của ruộng vườn, gia đình tôi lội xuyên rừng mà đi. Tôi nhớ có một đêm, trời thì tối, chị cả nhìn thấy ai, tất cả nằm một chỗ một chỗ ở ruộng ngong ngóng nhìn vào đêm tối... lâu lắm, lâu lắm... bởi có ánh đèn loé lên xa chớp tắt 2,3 lần, thì là bởi tôi lội ôm tôi lao theo những ánh sáng đó. Tất cả mọi người đi chèo, ngắm tắm mà chèo... Sau này, mẹ tôi bỏ đi tránh Tây và tránh cả Cộng sản nữa, vì gặp phe nào lúc đó, mình cũng chết.

Từ lúc chạy khỏi Hà-nội, tôi mẹ có 3 ngày tuần. Tôi lội lên đèo trong rừng sâu, ăn khoai sắn đến cơm vì chị bởi tôi là đứa ăn cơm trên. Tôi lội lên trên lưng, trên vai, trên chiếc áo Trần Thị của ông và quan trọng hơn cả là trong tiếng đàn, tiếng hát của ông. Tôi không còn nhớ ông hát hay ra sao những chị cả không đi và tiếng đàn của ông, tiếng đàn măng-đô-lin cùng

vội tiếng hát...Trên đời xanh, chiều đã xuống dần. Một trời lấp lánh sau đời chiều vàng... đã đi vào trái tim non nớt của tôi và tôi đó vĩnh viễn. Chẳng còn ông cũng không thấy rồi, nhưng ca khúc ông hát cho đứa con gái xưa xí của ông ngày đó, tôi có lúc mở ra cánh cửa để nhớ những ngày dành sống cho nó, đứa con cháu nhiều thì tốt thôi trong gia đình, chẳng còn tôi cũng không hề nghĩ rồi, nhưng ca khúc buồn bã ấy sẽ như những thanh nào trên cuộc đời của tôi. Bởi tôi tôi càng không bao giờ nghĩ đến cái lúc ông nằm xuống và ra đi trong căn điện lớn, không một người thân bên cạnh, trong trời từ Lý Ba Sơn, giữa rừng thiêng nước độc. Nhưng câu nói cuối cùng trong căn điện lớn vẫn còn là tôi ông dành cho vợ con mà tôi là đứa con ông thì không nhớ.

... Tôi chứng kiến Pháp tôi được học 5 năm tại Hà-nội, nay chuyện qua chuyện trình Việt, tôi chứng kiến gì. Kể ra thì vô lý vì tôi học tại trường là trường Năm, có gì khó khăn, mà không thể hiểu được, nhưng rõ ràng là, chẳng nghĩa không hề chui vào đời tôi ngoài môn học thực lòng. Tôi như ngôi trường cũ đẹp thanh thanh, cái sân chân vuông vắn có một cây xoài khá lớn ở một góc. Tôi như cái buồng ngủ như trời lính với 3 dãy giường ngủ ngủ hệt nhau. Mọi chân giường là một cái ghế trên đó để sống chi chít váy xanh nước biển đỏ, áo sơ-mi trắng bóng có dây cài ngang và đôi vớ trắng. Màn trắng, chăn gối, niệm trắng. Đêm đến các số Pháp bắt tóc dài quá lưng, tay cầm tràng hạt vắn đi vắn đi kiểng soát, vắn đi kinh. Lạy Chúa, trong đời tôi, tôi chưa thấy hình ảnh nào đẹp như thế.

4 giờ rưỡi sáng, nhưng mái tóc dài đã biến mất dưới cái lúp trắng. Bà đứng dưới phòng với tay đánh thức chúng tôi. Chẳng 15 phút làm việc sinh sôi, chúng tôi dù còn tiếng gõ cũng chứng kiến làm sao hơn, nhưng mọi làm gì rồi rồi nhanh rồi túa nhau vào phòng tắm. Mọi đứa có riêng một bồn sinh cá nhân. Một chậu rửa mặt men trắng, khăn mặt, bàn chải đánh răng, cốc. Tất cả một chỗ và giường nhau như quần áo, với giường. Sau 15 phút, chúng tôi lại túa xuống lầu như một bầy vịt con. 2 chiếc bàn dài để mỹ nữ để màu sắc, như như đứa nào chấp được cái nào thì chấp, đời lên đời rồi tất cả theo nhau vào nhà nguyện của trường để lễ sớm như tất cả ngày. Đó là lễ Misa. Rồi xong, chúng tôi qua phòng ăn sáng, rồi bắt đầu một ngày học. Tôi không có gì xuất sắc nhưng cũng như những đứa trẻ bình thường bắt đầu buổi học a, b, c nhưng chúng tôi được dạy từ tiên chúng tôi là người Gaulois. Tôi cũng tin như thế. Tôi và chị Yến được học một cho học piano. Khi nhìn nhìn cho tôi, sao ngày ấy tôi ngu và nhát thì hay thì các thiên thần của tôi đánh đàn quá, mọi người đều có móng tay bé bỏng của tôi mà mọi bà sẽ chứng kiến gì, rồi rồi mây mà quật. Thế là con bé sẽ quá... xin mẹ cho thôi... Thế thì chưa có cái ngu nào giống cái ngu nào. Cả hai chị em cùng thôi. Chúng tôi được dạy cách ăn, cách ngủ, cách đi. Được dạy cách đi với cuốn sách dày cầm trên đầu... Nghĩa là được sống sống sàng trở thành đứa con.

Tôi như thế nhưng sâu đậm nhưng năm tháng ngày ngày biết với tôi đó là một trong vài khoảnh khắc đời đẹp, hạnh phúc và đau buồn như thế... Tôi như mong hình dáng to lớn, xinh đẹp của mẹ tôi chiểu thì sáu đứa con tôi mòn tụy tận cùng. Những vòng quanh, tôi tôi thân lấp lánh, thềm thu nhìn các bạn học như tung tăng theo chân bạn mẹ rồi trở về. Cả một ngôi trường to lớn bằng trời

nên vng lng. S im lng khi n tôi c m th y ngoi tr ng d ng nh l n lên g p trăm l n và nh ng ti ng đ c kinh r m rì c a các s th ng ngày r t nh nh ti ng m ru con, chi u th sáu cũng nh cao h n, vang vng tr m b ng trong không gian, nh mu n s i m nh ng trái tim non n t cô đ n, ngăn nh ng dòng n c m t t i thân đ ng r i xu ng quá s m.

M tôi ph i làm vi c xa đ ki m ti n nuôi m y ch em tôi - Ng c Anh m i đ c sinh ra vài tháng sau khi m nghe l i b mang chúng tôi t biên gi i Trung Hoa tr v Hà-n i tìm ng i b o lãnh b i lúc đó, Pháp đã n m chính quy n. C ng s n cũng thành l p Đ ng - B tôi không mu n theo C ng s n nh ng đã t ng ch ng Pháp, gi khó an toàn n u không có ng i quen bi t b o đ m - M đ c b tôi – b y gi - giúp đ công vi c buôn bán và vì th khi chúng tôi đ n tu i đi h c, m g i hai ch em tôi vào n i trú, còn anh tôi v i bà n i, nhà 106 Hàng Bông....., ti n h c hai ch em tôi g n 50 ngàn m i năm là m t s ti n không ph i nh , không ph i ai cũng có và cũng dám làm. Gi nghĩ l i, tôi th ng s hy sinh c a m , tôi hi u vì sao có nh ng chuy n khi n tôi đau lòng x y ra. Tôi hi u. Tôi h i h n vì có nh ng lúc... không ph i v i m đ u lòng tôi v n bu n đau vì s m t mát tình yêu c a ng i cha là đ u không th thay th đ c – không ai có th làm đ c đ u đó nh t là v i tôi.

Mê hát do th a h ng dòng máu văn ngh c a cha nên khi nghe Saigon t ch c cu c tuy n l a ca sĩ nhi đ ng, tôi không th g t b ý nghĩ li u lĩnh c a m t đ a bé gái m i trên 10 tu i. Tôi ch nói đ u này v i anh vì anh S n cũng thích hát, thích v . Anh h a s không cho b m bi t nh ng c hai chúng tôi đ u bi t rõ, bi t rõ h u qu c a s vi c vì không th nào b m tôi không bi t đ n s v ng m t c a tôi. M tôi v n là em út trong m t gia đình có 3 ch em gái. Khi đi c , bác T tôi l i v i bà ngo i. Gia đình bác Tu t tôi ở Saigon mà bác gái l i r t th ng tôi. Bác T ở l i Hà-n i có anh Hùng, anh Tín sau này còn có thêm anh ch nào thì tôi không bi t, nghe nói hai anh tôi đ u đã đi h c và t t nghi p n n c ngoài. C hai anh có vào Saigon tìm gia đình tôi m t l n r i thôi, không liên l c gì cho đ n b y gi . M tôi đã ti p đ i các anh theo đúng tinh th n Qu c-C ng. Đ u đó có l khi n hai anh bu n lòng. Không có l n th hai. Tôi trách m vì dù Qu c hay C ng cũng không th c t đ t tình máu m ru t th t và ch ng hi u vì sao, ngay c ch Y n tôi dù l i, dù đã đi Hà-n i ch i m y l n, cũng không tìm thăm l i các anh em c a mình và m c a ông bà ngo i.

Nh ng năm đó thì gia đình bác Tu t ở Saigon. Các ch Tuy t, Kim, Oanh, Nghi p, anh B o, anh Toàn đ u hát hay và vì bác Tu t trai s d ng kèn Clarinette t tr c di c . Tôi tin bác s cho tôi vài ngày và che ch cho tôi. Th là tôi quy t đ nh ra đi. M n qu n so c, áo s -mi c a anh, tôi t i b n xe hàng chuyên ch rau xin quá giang. Đêm đó, tôi n m sau xe t i ôm đ m b p c i ng cho t i khi xe t i Saigon. Ông tài x già t t b ng còn đ n n u mu n tr l i, c t i b n tìm, ông s cho tr v . Tôi không nh rõ nh ng ch c ch n gia đình bác Tu t đã ghi tên cho tôi đ cu c thi tuy n đó. Em bé L Mai ghi danh bài “T Giã Kinh Thành” nh ng b t ch i. Con nít không đ c hát bài đó. Tôi nh ngay đ n “Ngày Tr V ” c a ông Ph m Duy và đ c ch m đ u h ng nh, th thoi nh ng đ làm tôi sung s ng đ n có th ch t đi đ c và không c n bi t

chuyện gì đang chờ đón tôi ở nhà. Nó đã trôi qua, không biết còn mấy ai nhớ đến con bé đen ngòm, tóc tём, mặt quần áo sẫm màu, áo sơ-mi ca-rô xanh... hùng dũng hát “Ngày Trưa” trong buổi thi tuyển ca sĩ nhi đồng tại rạp Norodom. Đợi vài tôi, dẫu sau đó biết mặt trên đờn thэм, tôi vẫn cho rằng việc làm lính của tôi ngày đó là đúng, không có gì, không còn gì đúng hơn.

Đã là đến năm, gia đình tôi lại chuyện xuống Sài Gòn. Chúng tôi đến vào một căn nhà khá xinh trên đường Nguyễn Ánh mà nhớ năm sau đó nghe sĩ Kieu Huỳnh, rồi cô Thái Thanh đến. Cũng đó, đường Bùi Xuân, là nơi bà nội sau, tức là mẹ đường tôi, cũng là nơi về chổ ông Lê Thanh Nga bắt đầu ngay trước cửa. Ông Đường Lê là em ruột bố đường tôi nên tôi gọi cô Thanh Nga bằng Thím. Nhớ ngày đó là chuyện về sau.

Trong cái chợ xá gần kho đường 10 căn, tôi cùng đám trẻ con không phân biệt Bắc Nam cùng chơi trò... tức hình dẫu tôi ngăn cấm. Bà thэм đường tôi nhớ ngày trẻ con đờn nhэм đi mà tôi chổ hiểu lý do vì sao. Tự nhiên mẹ tôi lôi ra đánh, bắt xin lỗi. Tôi có lỗi gì đâu mà xin. Đánh nó cho biết cái tật lì lợm. Không khóc hét, đánh nó, đánh nó. Tôi không bao giờ khóc ngay lúc đó, thэм đường là sau mấy trẻ con đờn, tôi trẻ trong nhà thэм học dẫu ngõ, kiếm mặt chổ khu t đờn khóc mặt mình và nhớ ngày lúc ấy, tôi nhớ B tôi biết bao nhiêu. , nếu có B ở đây, mẹ sẽ không bao giờ đánh tôi như vậy.

Mấy người chị họ nhớ chổ Tuyết, chổ Kim dẫu đến bác Tuyết cho đi hát. Chị Yến tôi cũng đến đi hát theo, và người đi ý đến chổ Yến chính là nhạc sĩ Lam Phương, bây giờ ông về làm xong bài hát “Khúc Ca Ngày Mùa”. Tôi không còn nhớ các chổ hát ở đâu biết lúc đó, Sài Gòn chổ nào có một phòng trà nào, mà dẫu có, các chổ cũng chổ nào để tuối đi vào nhớ ngày đó. Đi dẫu đó chổ đường là mẹ và đường tôi (tôi nay tôi sống ở đường bên ngoài) không hề có ác cảm với việc con mình đi hát. Chuyện hát hò có lẽ chổ nghiêm khắc đến nghiêm tưng đi về tôi, mà cho đến bây giờ lý do tôi vẫn không hiểu.

Lại đến nhà nó, có lẽ vì nó gần bà nội, mẹ tôi cũng bắt ông em của tôi qua thăm nhà chị tôi, thэм chỉ còn xông vào mũi đánh mẹ. Ông này là em đường ông Đường Lê... trong có 2 năm, đến nhà 3 lần, tôi mặt trẻ nhớ ngày đường đi học. Tuy vậy, tôi cũng hiểu đường về... bên nội sau không thích mấy anh chị em tôi, nhớ là không xa mẹ tôi chút nào, không tán thành cuộc hôn nhân của bố mẹ. Có lúc tôi hỏi mẹ... Sao mẹ không nhớ lại cái ông Tây yêu mẹ và yêu cả các con. Cái ông Toàn Quyển ở Hà Nội ấy... Mẹ tôi cười. Ôi tình yêu. Thì ra mẹ tôi yêu bố tôi, quên đến nỗi quên hẳn bố ruột tôi đang trông chờ tin tức của vợ con, quên hẳn mình đã có 3 đứa con, quên luôn rằng lúc đó bố tôi đang ở với bà Lan Phương (em bà Ái Liên, dì ruột của ca sĩ Ái Vân).

Nhà chúng tôi nằm cạnh Nhà Quân Nhu đường Trần Hưng Đạo. Lúc này, tôi đã vào lớp như ý muốn tôi mong muốn, nhưng tôi chưa nghĩ làm sao quên được hình ảnh của mẹ tôi buổi chiều mẹ tôi đi nhà bà nội tôi ở Hàng Bông. Sau khi nói chuyện với bà nội, mẹ tôi nói với chúng tôi.... Bà các con chờ tôi. Hôm đó mẹ tôi đi mua áo dài mút-silk màu tím hoa cà, có những chiếc tròn tròn, quần đen, kính đen và tóc. Tóc mẹ tôi cắt ngắn ra sau, búi lại. Mẹ, hôm đó đi mua. Mẹ tôi lúc nào cũng đi. Bà không chịu được cái gì xấu, không chấp nhận cảnh nghèo, không chịu thua kém ai và dĩ nhiên, bà mua các con của bà nếu không theo kịp cũng có phần nào cái đẹp của bà, dù bà nội tôi không hiểu. Mẹ tôi vẫn còn, bà vẫn còn là cái đình trong mắt... 2 bà nội của chúng tôi.

Như thế, tôi có hai bà nội. Ngày giỗ bố tôi, mẹ và các em tôi đều có mặt... ăn giỗ Bà Nội... các em tôi bố mẹ nhau như vậy. Chúng tôi sống chung hòa thuận, không hề có chuyện Bà Nội, Bà Nội mà bố mẹ chúng tôi cùng mặt mặt sinh ra. Với tôi, cho dù bố mẹ không thoải mái cũng không hề nhảm nhí ganh ghét các em. Mẹ tôi gia đình, thoải mái trông vào quỳ là hạnh phúc qua những đứa con, những vẫn có những cảm giác sống ngấm đẫm. Bà Nội tôi ngày xưa yêu và bố mẹ tôi cách cách mẹ tôi cho được. Gia đình nội tôi khá giàu. Bà tôi học trường Tây ở trung học, ông đi Hongkong. Tôi không hiểu rõ ông ở Hongkong làm gì nhưng bà nội tôi cho biết ông nói được 7 tiếng Tàu, tiếng Mã. Mẹ tôi thời gian làm việc với Nhật nhưng sau đó, ông theo phong trào chuyển sang Pháp. Việc việc ông đi Hongkong có liên quan gì đến việc công sự chính thức thành lập sau này hay không, đi đâu đó không quan trọng. Đi đâu quan trọng hơn là bố mẹ tôi ở Hongkong. Khi hai ông bà trở về, mẹ đã có thai và bà nội tôi đành phải chờ đợi chờ con, ngấm ngấm con được như thế của bà.

Theo lời mẹ tôi, bà nội tôi là người nghiêm túc, ông nội thì nhu nhúc hiên lành nhưng vẫn có thêm vẻ. Bà tôi khai thác mỏ phát và nuôi con nhà. Mẹ tôi... Bà tôi là người hiền lành, bố tôi rất tốt với bố mẹ. Ai xin gì cũng cho. Cho hết quần áo của mình, về nhà lấy quần áo của ông nội, cho luôn. Đi làm những công việc ông mang tiền về nhà. Mẹ có hỏi ông bố... cho hết rồi. Bà nội và mẹ tôi không phàn nàn gì trước cái nghèo của mẹ. Bà tôi kể... Năm đó, bà đã 26 tuổi đi giảng công việc buôn bán dù không biết chữ nhưng mẹ tôi vì bà không được đi học (Mẹ tôi nói bố tôi nói bà nội). Ông nội nhà giàu, không có con trai, nhưng người mai mối thì là bà tôi về làm. Mẹ tôi hôm bà đang nói chuyện của, có ông thầy bói đi qua, bà tôi đang phiến mắt nhìn với nhìn con bèn nhìn ông ta coi, bà cũng kể lại nội tâm mình nhìn của mình. Ông thầy nói với bà rằng... Bà sẽ có một người con nhưng người con này sẽ không về với bà lâu vì tên kiếp của đứa bé này là một người Tàu, ông này làm quan và chết rồi... Thế rồi bà tôi sinh bố tôi và chị tôi đó thôi.

Tôi không quan tâm đến chuyện giàu có của bà nội và khi gặp mặt lần đầu tiên tôi đã 5 tuổi rồi. Bà nội ở mặt mình, 106 Hàng Bông. Nhà rất rộng, căn ngoài bà mẹ depot nước đá, căn thứ hai có một cái giếng nước, cái bể thì đúng hơn, lát đá hoa, trần nhà Hà Nội nóng nực, nằm xuống, sống không chịu cái nóng. Qua mặt khoanh sân rộng ngấm ngấm ngang những đường đi

làm bằng số trong phòng của bà và chúng tôi. Lối đi khoanh sân đầy đống củi, mồi thì nhà vệ sinh. Sau khi hỏi chuyện, mẹ đi chúng tôi về với bà, còn mẹ đi buôn bán, nghe đâu ở Hội Phòng. Tôi rất ngại đi ngủ vì bà tôi rất nghiêm, ít khi hỏi tôi các cháu và luôn luôn có ác cảm với mẹ tôi. Phận tin cậy của tôi mù tịt, hoặc là bà có biết, mẹ có biết nhưng nghĩ chúng tôi còn bé dại, có nói cũng vô ích.

Tôi biết nhóc trong xóm, bà báo là tên thối, phong thối gì đó và tên nhóc, tôi đã phải uống thuốc ghen thuốc Bức đống ghét. Dù bà không nói nhưng với chúng tôi nhưng bà sẵn sàng rất đàng hoàng. Bà hay nấu cháo hoa cho tôi ăn với đống, bà cho anh Sơn ăn cao ban long, cao hổ cật do chính bà nấu và bán. Bà tôi còn biết làm xà bông nữa, nhưng thì xà bông màu xanh đống cật vuông vức. Bà còn chơi hời và thối nh thối ng bà dắt chúng tôi đi ngủ buồm lên đống, gọi là “lạy lạy”, thì tôi rất khoái cái màn này. Uống thuốc Bức, ăn sáng bằng cháo hoa, đi xem lên đống và nấu nướng trên cái giồng lát đá hoa cho đến lúc mẹ cho chị Yến và tôi vào nấu nướng. Tôi không hiểu vì sao mẹ không gọi anh Sơn theo chương trình Pháp nên tôi rất buồn. Chị mẹ có lý do riêng. Tôi thối mẹ không hỏi đi đến bây giờ thì quá trễ rồi.

Giờ này chúng tôi chỉ đống mẹ đón mẹ tôi tháng. Mẹ đón, nhưng lại đi chúng tôi về nhà bà tôi, rồi lại đi mẹ tôi. Tôi đã quen số ở nhà mẹ và nhưng ngày cuối tuần của tôi rất thối tiên. Tôi không phải bằng đĩa rau để xay nhuyễn với bột lên văn phòng của Bà Nhót để về khóc về ăn, tôi gọi món đó là... cật trâu. Với với bà tôi dù chỉ 2 ngày, tôi tung tăng chơi khắp Hàng Bông, đống ăn bánh mì paté gan cháy, xôi lúa hoặc thối thối trên các cửa hàng nghe lóm nhóc. Tôi biết nghe “Bà Mẹ Quê, Vợ Chồng Quê, Em Bé Quê...”. Tôi quen cái với đống khó uống của nhưng thang thuốc Bức và thích đi lên cái súp lát đã hoa, mát đến như nhóc. Mẹ tháng chị uống thuốc đống 4, 5 lần nên tôi ôm cái bình gọi là phong thối cho đến bây giờ và cũng mẹ tôi vì nó, tôi làm quen với thuốc ng.

Nhóc của Phạm Duy và của các ông nhóc sĩ thì bây giờ đã lên lên núp trong trí nhớ thối đi của tôi thối nhưng ngày lang thang trên con phố Hàng Bông Thối Nhuộm. Ra khỏi nhà, nấu đi thối, tôi số đến nhà. Rồi tay phải là Hồ Lò. Rồi trái thì phải Phú Xuân và rồi xi-nê Kinh Đô. Thì đó, chúng tôi hay số u t m program in mẹ u đống l m và tôi nhớ mãi cái phim tên Đ “Magala cô gái n”. Ôi! cái phim buồn làm sao, tôi khóc quá số c khi thối trên màn nh hai ngời với a khóc, về hát về chia tay nhau. Tôi cũng đống xem phim “Cô Gái Việt” mà tôi nhớ bài hát chính của phim... Lối sông núi bằng vang buồn phống trối... Trong nhưng ngày cuối tuần đó, tôi cũng đến với bác Tuất. Nhà bác ở ngay cạnh Quốc T Giám. Chị băng qua đống, tôi có thể vào leo lên lưng mẹ y con rùa to tống ng bằng đá. Đêm đến chị nhà kéo đi xem cội đống. T t c c c m ng ch t trên m t chi c xích lô. Tôi thích cô Kim Chung, Bích Hối, Kim Xuân và danh hài T V ng, Phúc Lai. Tôi cũng mê cội đống t đó. Nghĩa là cái gì có ca, đi n là nó đi thối vào đống tôi.

B mẹ tôi có ngôi biệt thự lớn lắm. Có một con đường toàn những biệt thự có chó béc-giê, có người da đen gõ cửa mời đi nhà, tôi thì những chiếc pha rì và chày trãi chãi về nhà. Tôi không nhớ tên đường những nó nằm ở gần Hồ Tây và cũng gần vườn Bách Thảo. Tôi vào vườn lớn như trái chi chi như xúu đố tôi học ra rồi xuống đờn Ngọc Sơn... Nếu dùng điếm êm trôi như thuyền, tôi đã trở thành một bà số vì cho dù các thiên thần đã dùng roi mây đánh vào các ngón tay tôi, dù có biết tôi lên văn phòng cho hết cái món... cứt trâu, co la mà chúng tôi... Các bạn có muốn làm cái thêu treo me, treo sủu ỳ không? Hình như các bà số thêu là đẹp đẽ. Nếu biết tôi không chết, nếu không có cuộc di cư và nếu mà tôi cho tôi tiếp tục học trường đó – sau di cư đến vào Đà Nẵng – thì có lẽ cuộc đời tôi đã theo một hướng khác. Những một là mẹ không chú ý đến tôi, hai là sau di cư, gần như đã sủu trộm tay. Nhà không giàu lắm đông anh chị em, số có đũa bẻ thì thôi. Đời này những xỏ ra. Ác ch, nó lại rí trúng tôi.

Trên Hồ Ng Đ, kẻ ngã tay Trên Bình Tr, tôi học trường tiểu học Cầu Kho. Không ai khố o sát sủc học của tôi, cứ theo tuổỉ xỏp lỏp thỏ là tôi cứ ngày ngày lỏ bẻ đờn trỏ, chỏ ng học đỏ c gì chỏ đỏ rỏp cỏn nát hai bên mông và đùi. Tôi không dám nói về thỏ y cô rỏ ng tôi chỏ ng hiỏ u gì ngoài môn học thuỏ c lòng, mà thỏ y cô cũng không thỏ y cái đỏ t của tôi. Về nhà, chỏ ng ai chú ý đờn chuyện học của tôi cỏ. Rồi chỏ Yỏ n lỏ y chỏ ng, ngỏỏ i này quen về bẻ tôi, đờn nhà thỏ y chỏ hiỏ n lành đỏ p đỏ, giỏ i giang bẻn sỏ t đi. Tôi biết chỏ c chỏ n chỏ tôi không yêu anh ta những nhà chỏ khỏ quá. Không đỏ c đỏ hỏ c nỏ a, phỏ i chỏn mỏ t lủ em, phỏ i phỏ vỏ i u già làm hỏ t mỏ i viỏ c. Chỏ cho rỏ ng đi lỏ y chỏ ng là thoát ra khỏ i cái cỏ nh khỏ. Bẻ tôi bẻ ng lòng. Mỏ tôi thì không. Đám cỏỏ i chỏ Yỏ n đờn giỏ n đờn đỏ giỏ tôi không còn nhỏ. Cái đỏ u đáng nhỏ nhỏ t là ngày đỏ, mỏ tôi la mỏ ng chỏ đỏ lỏ m. Chỏ chỏ ngỏ i nghe và khóc. Tôi thỏ ng tỏ hỏ i tỏ i sao mỏ lỏ i có hành đỏ ng nhỏ vỏ y. Mỏ thỏ ng, không muỏ n rỏ i xa chỏ vì chỏ mỏ i 16 tuổỉ hay vì mỏ t chỏ, mỏ nhỏ mỏ t mỏ t cánh tay, nói rõ hỏ n mỏ t mỏ t ngỏỏ i làm viỏ c giỏ i?

Chỏ tôi khóc trong ngày cỏỏ i và khóc cỏ cuỏ c đỏ i làm vỏ, làm mỏ. Những giỏ t nỏỏ c mỏ t rỏ i xuỏ ng, không phỏ i đỏ khóc cho hỏ nh phỏc. Chỏ tôi đi lỏ y chỏ ng và đỏ là lỏ i lỏ m lỏ n nhỏ t, duy nhỏ t chỏ vỏ p phỏ i. Mỏ t lỏ n cho mỏ t đỏ i. Chỏ tôi đi lỏ y chỏ ng. Lỏ y ngỏỏ i đàn ông đỏ u tiên chỏ quen. Chỏ tôi còn trỏ đỏ i, chỏ a biỏ t gì về tình yêu. Nói đứng hỏ n, chỏ không hỏ yêu, không biỏ t tình yêu nó nhỏ thỏ nào. Bây giỏ trên 60, chỏ tôi vui về i 5 đỏ a con và mỏ t bỏ y cháu nỏ i, ngỏỏ i. Tính chỏ đờn giỏ n, không biỏ t giỏ n hỏ n ai bao giỏ, nếu có thì có lẽ là ngỏỏ i đã tỏ ng chỏ 5 đỏ a con.

Thỏ là chỏ tôi đi lỏ y chỏ ng. Lỏ y chỏ ng cỏ cái tuổỉ còn thỏ, chỏ a biỏ t tình yêu là gì. Chỏ a biỏ t ngoài gia đờn, cuỏ c đỏ i xoay đờn ra sao. Hỏ n 40 năm sau hỏ i, chỏ bỏ o... Thì ai mà biỏ t gì, bẻ mỏ bỏ o lỏ y, bẻ t lỏ y thì phỏ i lỏ y, thỏ thỏ... Tỏ i sao lỏ i thỏ? Tỏ i sao lỏ i có mỏ t tâm hỏ n, mỏ t con ngỏỏ i đờn giỏ n nhỏ thỏ? Chỏ vỏ n cỏ cỏỏ i xem nhỏ chỏ ng có gì là quan trỏ ng. Mà cũng phỏ i thỏ i, các con chỏ đã lỏ n. Chỏ không còn trỏ. Không, 27 năm trỏ c chỏ còn trỏ mà đỏ đờn nhỏ không bao giỏ chỏ nghĩ đờn cỏ chuyện... làm lỏ i bẻ i mỏ t lỏ đờn giỏ n, chỏ không biỏ t yêu, nên chỏ sỏ ng về i các con và bây giỏ là các cháu.

Tôi nghĩ chị là người không may hoá ra chính chúng tôi mới là người đã không may. Nhìn chị bây giờ, tôi thấy... phải chăng ngoài cái không biết yêu, hình như chị cũng không biết đau khổ là gì. Ngày xưa, chị Yến chị có đôi hai, ba người bạn cùng xóm, giờ chị có nhiều bạn, chị “ăn hời” cùng nhóm bạn già nay đi Thái Lan, mai đi Hà Nội chị đi Chùa Hương, về nhà Hồ Long. Chị có thể đi bất cứ nơi nào chị muốn không cần xin phép ai. Chị luôn vui cười như trẻ không hề biết lo âu. Tôi vậy, chị đeo theo tôi quên cả con dâu và a sanh, đến nơi tôi phải nhắc chị nhớ là chị và a có thêm một đứa cháu nữa. Chị theo tôi, có những hôm tôi ngủ cả ngày với ông TCS chị nói năng gì, mà có nói, chuyện chúng tôi chị đâu có hiểu như người chị vẫn đi theo không hề phản nản, kêu ca một mảy.

...Sau khi em đi rồi, chị đi bán chị trẻ, cái gì bán được là bán. Lão y bán chị và mấy đứa con bán. Rồi mất nhà, mấy mẹ con lẫn lóc, nay ngó như chị này, mai như chị khác. Mẹ thì khó tính, không được lòng ai xách con đi. Một hôm chị gặp mẹ ông thầy – tôi quên không hỏi chị là Thầy nào, Công giáo hay Phật giáo – lan man kể tâm sự khổ sở của 6 mẹ con, bất ngờ ông Thầy nói... tôi nghĩ ai chị chị là chị của cô Khánh Ly, ngày trước cô y tôi nghĩ hát giúp chúng tôi đỡ gây quố nuôi các trẻ mồ côi tàn tật, thôi thì bây giờ tôi đi làm cho chị mẹ nhàn nhàn và căn nhà này, chị trẻ góp cho tôi tôi bao giờ hết thì thôi... Tôi nghĩ đỡ khá rồi và căn nhà thì gần như đỡ nát trẻ giá 10 cây vàng - dù có đỡ nát cũng là cái nhà, có chỗ cho mấy mẹ con chui ra chui vào – và rồi với người nghĩ gói quà 2 pounds tôi chị trẻ chịu gọi về, làm hỏi chị cũng trẻ được hết món nợ đó.

So với căn nhà bán trẻ thu của chị, dĩ nhiên là không bằng như người tôi tôi thích bởi cái vẻ nghèo nghèo, nhỏ nhỏ của nó... Em không đòi tiền gọi về cho cả gia đình, chị có thể mấy năm gọi về mất làm cho Yến mà thôi. Các cháu làm học, đã có gia đình công ăn việc làm, không gọi về như người trẻ sống và như trẻ nay, Yến sống sống học hỏi em nhiều lắm... Chị biết, chị nghe nói mấy em đi làm việc cũng kiếm tiền. Chị không thiêu gì vì các cháu. Tiền em gọi về, chị đỡ dành lúc về già hay bệnh hoạn... Bao nhiêu năm rồi, trẻ mất thiêu nay thành bà nữa, bà nghèo, chị tôi vẫn như nhiên... không biết tiền là gì, nói gì đến tình yêu.

Chị không tha thiêu đến việc đi Mẹ... Chị chị muốn đi mất làm cho biết rồi với chị ở bên y làm gì... Yến, em giờ chị đã đi du lịch cho Yến đi du lịch thăm thú nước Mẹ như người mẹ y chị em đi đây góp làm cũng chị nghĩ khó khăn... Số chị tôi không may. Họ sống theo đi về bạn lãnh mà bây giờ xin du lịch thì... học rồi. Chị mất năm nữa mà họ sống bạn lãnh thì chị chị là chị sống được đi như người cái chính là chị tôi không muốn qua đây rồi... ở đây. Tôi cũng hiểu mất người như chị dù có ăn hời, dù ngày xưa này mẹ áo lụa vàng lá “xôi hời” chị y phẳng phẳng trên xa lộ khi nào có lúc nhà văn Nguyễn Đình Toàn... suốt đời như người học 20 năm, dù trải qua làm hỏi bạn của, đi sống chị trẻ quê nhà đã thành bạn, chị khó sống trẻ khác, trẻ không có như người bạn bè cùng “ăn hời” với chị, trẻ chị mẹ tôi tháng giúp đỡ cho 2 học sinh nghèo học

gi.

Tôi rớt thúng chày, dĩ nhiên vì chày là chày ruốt cựa tôi, nhúng đống thối, tôi nhún ra rống đống thúng chày hời chày bời chày, con ngỗng chày độn giốn quá, chày không biết khờ đau hoc chày không đờ khờ đau gòm nhòm giốt hời tâm hồn vồn luôn hồn nhiên cựa chày... Trong nhà thúng chày chép miêng... tôi nghi ngờ chày Yn, lúc có tiếng chày đờ c hống gì... Đúng, đờ vời chày, hồn giốn, hời ti c là nhúng đờ u không tìm thày con ngỗng chày. Độn giốn, hồn nhiên vô t hời cây c. Đó là cái mà chúng tôi không có làm đôi khi tôi hời ganh t m khi nghe tiếng chày cời giòn tan qua độn tho hời hoc m khi con chày cho bi t... M con đờ Thái Lan, đờ Hà N hời rời... Sao chày sống th nh. Cái phồn thúng chày Trờ đờ dành cho chày lúc cu đờ th t là đờ p đờ, t t lành. Bời chày sống t t lành.

Chày c đờ l y chày ng thì c theo th t t trên xuống đờ i. Con em k t p nhúng công vi c chày thúng chày làm là tôi. Nhà thì đờng, chày có m t u già theo b m t Hà N hời vào Nam. M tôi giao h t công vi c cho u già và chày Yn. Bà không h làm m t vi c gì dù là xuống b p lo n u nống cho b tôi. Bà giao cho tôi 70 đờng đờ chày m i ngày. Trờ a 4 món, chi u 4 món khác nhau. Trờ đ t ! tôi đờ có đờ chày mua bán bao gi. Cái làn đờ chày thi u đờ u còn mu n to h n tôi n a và không bao gi tôi quên đờ c cái c m giác l n đờ u tiên b c chân vào chày m t mình. Tôi c loay hoay v l i trong trí nh nhúng món ăn mà chày Yn và u già đờ n u... Canh đờ chua thì phời mua nhúng gì, cà bung rời th t đờng c n gì. Canh b u canh bí, rau muống lu c hay xào. Đờ u nhời th t rán hay đờ u rán om cà chua.... cái đờ u nh xiu c a tôi phời làm vi c đờ đờ đờ tránh khời b đờn n u không làm đờng nhúng đờ u m tôi đờ n.

Lúc đó tôi h c trống C u Kho. Trống c theo tu i s p l p không h kh o sát trình đ c a h c sinh, có l h nghĩ con nít không c n thi t, nên tôi vào ngay l p nhì. Bu i sáng đ y s m xách làn đờ chày, v gi t hai chày u qu n áo, phời phóng xong, ăn c m rời đờ h c bu i chi u. Nói là đờ h c chày th c tình, tôi có h c đờ c cái gì. L đờ n giốn là tôi không có căn b n, tôi chày ng hi u gì. Th y giống c giống, tôi ngời nh v t nghe s m, chày t i gi v. Ngời anh th hai c a tôi k chày Yn, h n tôi 2 tu i, h c trống Văn Lang. Anh S n cũng là ngời thông minh, thích nh c, thích v , mê nh y đ m và nhi u b n. B n c a anh cũng t nhiên tr thành b n c a tôi. Anh đ a v các anh Nguy n Đ c Nam, anh Đinh Bù Loong (thân ph c a ca sĩ Di m Liên), anh Nguy n Ng c K m t c anh Ng c Hoài Phống ng bầy gi. Trong t t c các b n c a anh chày có anh Ng c Hoài Phống ng là đờ c b m tôi cho vào nhà, coi nh con ru t. Còn nhúng ngời khác, đờng ngời chời, nghe tiếng xe c a b tôi là ù té chày h t. Do đó, ngay t nh, tôi đờ xem anh Ng c Hoài Phống ng nh anh ru t c a mình. Anh gời tôi b ng “chú” và tôi cũng gời anh nh v y.

Tôi trờ t t u h c, khời nói cũng có th hi u đờ c s th t v ng và gi n đ c a b m tôi. Có h c đờ c gì đâu mà đờ u. Th y giáo c giống, tôi c ngời đó l m nh m th Nguy n Bính, hát

thm trong bnng cho đ n h t gi . Ngày đi thi cũng th , tôi nào có tha thi t gì đ n chuy n h c hành, thi c , vì v y sau cuc thi ti u h c, tôi v n đi h c nh ng không thi c gi n a h t. Tôi đi h c là b i mu n đi ra kh i nhà đ kh i ph i nghe nh ng l i m ng nhi c c a m , cái nhìn h m h m gi n đ c a b , tránh nh ng ng n roi, nh ng cái tát, nh ng chi c gi y đ p túi b i trên đ u trên c tôi. M g i tôi vào n i trú tr ng Thánh M u cũng ch đ c ch a g n m t năm đã b tr v vì t i leo tr ng tr n đi ch i v i m t trong nh ng ng i b n c a ông Ng c Hoài Ph ng. Hoàng là ng i tôi thích và cũng là ng i vi t cho tôi nh ng lá th tình đ u tiên. Bao nhiêu th m đ u b ng hàng ch “Bé Mai”. Tôi giao cho ông anh Ng c Hoài Ph ng c t gi . M b t tôi vào n i trú ch vì m t l n b tôi b t g p Hoàng và tôi đi b v i nhau trên đ ng Võ Tánh. Ông nh y xu ng giáng cho tôi m t b t tai gi a cái nhìn kinh s c a Hoàng và nh ng ng i đi đ ng. K t qu bao gi cũng thê th m v i s đ c thúc c a m tôi.

Tôi không nghĩ là m thích thú khi th y con mình b đánh đ p nh ng có l bà khó ch u đ ng đ c cái n t l i m c a tôi. M ng ch i, tôi cãi l i. Đánh đ p, tôi không khóc. B t xin l i, tôi không m mi ng mà ý mu n c a m tôi g n nh là ý Tr i, không đ a nào trong nhà dám làm ng i l i l i bà phán, k c b t tôi. M không th y đ c s tr ng thành quá s m c a tôi t cái ch t c a ng i Cha mà tôi r t m c tôn th . Bà không m ng t ng ra đ c s vi c đó l i nh h ng đ n tôi n ng n nh v y. M không đ c đ c nh ng suy nghĩ trong đ u tôi, m t đ a bé m cô cha luôn luôn mong c đ c s vu t ve âu y m c a M , đ bù l p n i thi u th n l n lao nó đã m t v i n. M l i càng không đ c đ c trong tim tôi m t n i h n ghen u t ng n không th nói thành l i. Tôi v n th ng M , th ng các em, m t tình th ng chân th t. Ch em chúng tôi s ng t đó cho đ n bây gi không h có s chia bi t nào. T t c đ u s ng cùng m t mái nhà, có cùng m t ng i m . Song m tôi đ ng nh quên h n s có m t c a tôi trong đám con đồng đúc c a bà. Su t m t đ i tôi thèm khát vòng tay ôm p và nh ng l i nói triu m n c a m t ng i M . Tôi thèm tình th ng, và ph i ch ng nh ng bi th m c a đ i tôi, b t đ u t s thèm khát bình th ng t i nghi p này.

Sau tr ng Thánh M u, tôi đ i tr ng liên miên. M t năm tr ng Vi t Ti n. M t năm tr ng H ng Đ o. M t năm Nguy n Bá Tòng. Tôi không ph i đi b hay đi xe bus. Bà n i mua cho tôi m t chi c xe đ p mà tôi luôn luôn ch y gi a đ ng ch không bao gi đi vào l i dành cho xe đ p. Đùng m t cái, chi c xe b m t. Nó b ăn c p ch không ph i tôi s ý. M tôi b o... m y c ch đ y, b m y v r i m y s bi t. Tôi qu gi a nhà, b tôi c m chi c gi y c a ông đ p túi b i vào tôi. M tôi ng i nhìn tôi b đánh, th n nhiên, th nh tho ng thêm vào ... đánh n a đi, đánh cho nó ch t, cho nó ch a đi, m t xe thì m y đi b , không có ti n đầu là mua xe khác cho m y... B tôi v a đi làm v m t đ b ng vì r u, đ c l i c a m , ông túm l y tóc tôi, xo n l i, tay kia ti p t c gi cao chi c gi y. Tôi đau quá nh ng l l ùng làm sao, tôi không h khóc. Tôi khóc không đ c vì n i oan c và nghĩ xe c a bà n i cho và nào tôi mu n làm nó m t. Trong trái tim non đ i c a tôi ch t vang lên.... B i! B i! B i đầu... và tôi c m th y m t n i cảm ph n ch a t ng có bùng lên. Anh S n và các em tôi ch ng đ a nào dám nói m t câu, ch c chúng không hi u vì sao tôi b đánh nh th . Chúng còn quá nh và ch a h bao gi b đ n.

Tôi thò ng lòn vào đầu đó đ khóc mọt mình sau mọt tròn đòn. Càng b đánh tôi càng li đòn, không s n a, không c m th y đau đ n n a. Cắm ph n, t i thân, tôi c làm nh ng gì tôi thích trái ng c h n v i ý mu n c a m . Anh S n và các b n anh đi ch i, đi “Bal Famille”, tôi bu theo. Ch ng c n ai d y, tôi nh y r t gi i, nh t là nh y “be bop” nên th i đó b n bè g i tôi là “Mai b p, Mai đen, Mai chân voi”. Tôi b t c n dù sau mọt i l n tr n nhà đi ch i là l i lãnh mọt tr n đòn nh ng anh S n thì không b gì c . Th i đó đi nh y nh mọt cách bi u di n nh ng b c nh y mọt ch không h có s l i d ng trai gái. V l i, mọt i ng i đ u xem tôi nh mọt th ng con trai và ti ng nh c trong nh ng l n khiêu vũ đã làm th c d y n i đam mê ca hát t ng đã ch t trong nh ng ngày tháng bu n bã. Lúc đó tôi ch m h cái c m giác thích đ c hát thôi. Mọt i b đau nh c tay chân, ngày nào tôi cũng đ m chân cho bà và trong nh ng lúc y, bà hay cho ch y nh ng đĩa nh c Tango. Tôi đ m chân cho mọt gi này qua gi khác, ngày này qua ngày khác. Mọt i không h t nh c mọt i nh ng đi u nh c Tango đã chui vào đ u tôi, đ n n i nh ng lúc mọt i tay quá, tôi đ m cho bà theo nh p đi u Tango.

Anh S n bi t tôi thích hát. Anh không ngăn c n mà h u nh t o c h i cho tôi. Chính vì th mọt i có nh ng l n n vũ tr ng Đ ng Khánh, tôi dám leo lên sân kh u và t đ ó, tôi n y ra ý đ nh tìm cho mình mọt cái tên. Tôi v n mê đ c truy n t nh , nh t là Tam Qu c Chí và Đông Chu Li t Qu c. T nh ng chuy n đó, tôi tìm đ c 2 nhân v t Khánh K và Yêu Ly. Cái tên Khánh Ly có t lúc đó....

T thu h ng hoang, thú v t đã bi t tìm cho mình nh ng hang đ s ng. Là ng i, ai l i không mu n có mọt mái m gia đình, anh ch em quây qu n yêu th ng nhau, l dĩ nhiên v n h n nh ng k l c loài không mái m t a n ng. D u cho r ng tôi không th yêu th ng B D ng nh B ru t, nh ng n u ông coi tôi nh nh ng đ a con c a ông, đi u đó s an i tôi bi t bao nhiêu. V i các em tôi, tôi yêu chúng, hay nói đúng ra, chúng tôi th ng nhau nh ch em cùng cha m . Chúng còn nh , ch a bi t gì và ngay c khi hi u bi t, chúng tôi cũng không h phân chia... B ch ... B em... Cũng ch ng bao gi tôi quên n D ng. Ông và Mọt i cho tôi đi h c đàng hoàng nh ng... l i t i tôi mọt i đàng... Ph n còn l i, t i ai, tôi không bi t và ch nghĩa đ i v i tôi nh chuy n th n tho i, mọt đi u không có th t.

Mọt năm n i trú tr ng Thánh M u, tôi ch nh tên mọt ng i b n, đó là ch Lài – đã l y ch ng và đi Pháp t lâu – mọt ch n a hi n là n tu, tôi vô tình g p l i trong chuy n đi Vatican 1998. Ph ng Hoà h c chung v i tôi H ng Đ o. Em trai là Phùng Thu n v a mọt t i Cali. n n i trú, l Misa đ c l p l i nh nh ng năm tôi h c St. Marie. Cũng 5 gi sáng, ch khác là qu n áo tu ti n và không có mũ. Đ c bi t là không có cái món... c t trâu rau đ n nghi n nát tr n b . Mọt i tu n đ c ăn ph mọt l n. Bâ gi nghĩ l i, tôi nh cái câu... Ph không ng i lái. T c là cách đây mọt y ch c năm, tôi đã đ c ăn ph không ng i lái... b ng đĩa. H i sâu ch không ph i t, v i n c và ch ng... ch c s i bánh. Tôi đi tr c Vi t C ng v i Xã H i Ch Nghĩa nhi u năm.... Tôi không bu n vì tr ng mọt i di c , ti n h c phí th p nên ăn u ng có ph n gi n ti n. Mọt con tôm kho có th ăn h t b a c m vì nó m n nh mọt... kho mu i.

Tôi đứng vào nớ trú là vì cái ngớ con trai đã gợ tôi là... Bé Mai.... M b o... đ nó ồ ngoài, nó ph nh b ng ra lúc nào không bi t.... Tôi ch ng hi u vì sao và th nào là ph nh b ng. Ph i chi M ch b o cho tôi t ng t n, nh tôi và các con tôi bây gi , thì đã không thành chuy n và cu c đ i tôi nó s khác, ph i khác đi nhi u. Đã không h c đ c, không mu n h c, nên ồ nớ trú mà tôi... qu y... t i b n. Bài không h c, không làm, còn trum m n soi đèn pin đ c th Nguy n Bính, đ c ti u thuy t. G n h n n a là đã dám trèo t ng đi ch i v i Đ t. Ngay khi đ a tôi vào xin ồ nớ trú, M tôi đã t ng trình đ y đ nh ng nét x u và lì m c a tôi, th cho nên các s chú ý đ n tôi nhi u m và hành đ ng leo t ng tr n đi ch i là gi t n c đã làm tràn ly n c. L i c a tôi. M t m i không th khoan nh ng và n này không ph i là gi y mà là c i t . Tôi không có lý do nào đ bào ch a cho mình và ch p nh n tr n đon đau đ n h n c nh ng l n tr c. M đánh tôi là ph i là đúng.

Đ t ch là m t trong nh ng ng i b n c a anh tôi. ồ tu i đó, tôi ch a bi t th nào là yêu, th nào là tình yêu. Ch th y đi ch i là vui là đi, nào đã có v n đ trai gái. Tôi có chung v i anh tôi r t nhi u b n, toàn là b n trai. Đ t đ p trai, h c r t gi i tôi thích, nh ng đó không ph i là tình yêu b i tôi m i 14 tu i, ham vui, ham đ u láo và b ồ nh h ng r t nhi u b i nh ng bài hát, bài th tôi thu c n m lòng thay vì nh ng bài h c trong tr ng, mà dù c g ng, tôi cũng ch ng th nào nhét chúng vào đ u. Nh ng b n bè nào h c chung v i tôi, n u còn s ng đ u bi t rõ tôi là đ a h c trò t i nh ng là ng i có nh ng bài th tuy t v i c a Nguy n Bính và bi t hát.

Tôi v n đ c đi h c, v n đi ch m i ngày, v n gi t qu n áo và làm vi c nhà k c công vi c... đ m chân cho M là đi u không th thi u đ c. K ra, n u m i chuy n c nh th ti p n i nhau ngày qua ngày, tháng qua tháng, năm qua năm, đ i tôi không bi t s nh th nào. Ch c l i l y ch ng, đ con và đau kh nh ch Y n thoi nh ng s tôi hình nh đ c sinh ra đ i m t ngôi sao x u nh t trong các ngôi sao x u, đ luôn luôn nh n lãnh nh ng oan khiên, t i bu n lúc nào cũng ch ch c s n. Nh ng chuy n ch ng đáng gì, dính vào tôi b ng thành l n chuy n – hình nh đ n bây gi ... cũng th – không ph i tôi h n láo, lì m không bi t nh n l i, không bi t ph i trái nh ng tôi luôn luôn cúi đ u nh n lãnh m t hình ph t b i tôi nói ra không ai tin. R i t r i tôi tr nên nh n nh c, im l ng nh n ch u nh ng tr n đon, nh ng l i đay nghi n, đôi khi đ c ác c a M dù tôi c g ng tin r ng tâm M không h mu n nói ra và M cũng th ng tôi vì chính M đã sinh ra tôi – ni m tin này đôi khi b lung lay b i n u tôi cũng là con do M sinh ra, sao M l i không h th ng cho nh ng tr n đon tôi ph i ch u và sao M l i n nói v i tôi nh ng l i cay nghi t y – V y thì thân ph n c a tôi ra sao, nh th nào. Sau này, có lúc tôi h i... M nói th t đi, con có ph i là con c a M hay B Vi n... mang con v cho M nuôi... M tôi không tr l i.

Bà N i tôi ồ m t mình trong m t căn nhà khá r ng trong ngõ 20 đ ng Phan Thanh Gi n. Bà ồ trên gác, đ i nhà cho m n. Ngoài đ ng, bên trái là ti m ồ nh M nh Đan, bên ph i là B nh

Viên Bình Dân và Cậu Xá Đô Thành – sau này, ông Đòng Lân và cô Thanh Nga vẫn ở đây – Bà tôi vẫn ở một mình tại hẻm Di C, bà tiếp tục chăm sóc bà, bà ngủ xa phòng x, ngủ cao ban long. Tôi chờ biệt bà chăm sóc hay buồn bán vui nhàn nhàn ai nhàn nhàn viên áo the đen, răng đen, bà cuộn tóc đi sáng đến chiều. Cậu Bà thò tay nói... Giỏi rồi, ngủ ngon... há mồm ra... và... Này, rồi còn đi các anh, các chị nữa. Không khéo ăn khéo thì rồi... biệt đi nhau ngay... Mẹ tôi rất ít đến thăm Bà vì ngày xưa Bà đã cản ngăn con, chăm sóc đi với Bà Mẹ tôi loay nhay. Rồi giờ Mẹ tôi đi thêm bệnh nữa, cái hẻm sâu ngăn cách giữa hai ngõ rồi còn bệnh ngàn lòn con sông Bên Hẻm. Tuy vậy ngày giờ Bà, Mẹ tôi đi a tất cả chúng tôi đến Bà, chăm sóc có phân biệt, ranh giới nào giữa chúng em chúng tôi. Chính bà Nội mua cho tôi cái xe đạp, rồi vì bệnh ăn cơm mà tôi phải đi trên đò... mà a giờ y của Bà tôi.

Một buổi chiều đi học xong, cái răng cộm của tôi đã hỏ và sưng tấy lên, đau quá, tôi đi thò ng đến Bên Viên Bình Dân xin nh – Bà tôi có quen cô Yến, y tá trưởng ở đây – nh xong tôi choáng váng một mây, đi qua nhà Bà ngủ ngh thì Mẹ tôi đến mừng chị tôi và làm d v Bà tôi – chăm sóc hiểu vì sao – Tôi cũng gờng giờ thích lý do, Bà cũng nói vào cho tôi, vậy mà con giờ n của Mẹ tôi lúc một dâng cao. Sau cùng, có vì nh quá lâu rồi đau một con, một cháu, Bà tôi mát m... Thôi ch, tôi ch có một đứa con, giờ nó một rồi, còn lo m y đứa cháu, ngủ ch không nuôi thì tôi nuôi... Th là xong. Mẹ tôi đứng ý ngay không một giây suy nghĩ. Bà vẫn nh nhõm. Bà Nội tôi, nói vậy nh nh cũng không phải là ng rồi ai biệt n cũng được dù Bà biệt ký cái tên của Bà. Bà giờ lo m và biệt lo xa. Cái giờ ng Bà ngủ là ch h u s. Bà đã mua ngay khi mua nhà, thì Bà ngủ trên đó, tôi ngủ dưới đi t c nh c u thang cách ch Bà ngủ một cái bàn nh. Gian gác bên ch nh Bà cũng cho ng rồi thuê. Đêm nào Bà cũng đi c kinh Phật và tôi ng ngon trong giờ ng đi c đ u đ u của Bà mà không h th c m c là Bà không biệt đi c, thì sao Bà thu c nh u kinh th.

Nhà tôi ở giữa ngõ t c là ngõ có đường vào và trở ra một lối khác. Cách nhà vài căn là nhà anh Liêm với 3 người em trai và ông bố già, trước có trồng một cây đu đủ... đi c – t c không bao giờ có trái – Tôi còn nhớ anh Liêm, Tín, Dũng và Trọng – đã chết rồi – còn anh Liêm thì hình nh vào Không Quân. Cậu ông c và 4 anh em rất th th ng tôi, t 4 anh em này, tôi quen biệt Lê Nguyên H và Dũng lai Pháp, quen thêm H nh, ng rồi đi p mà không hiểu sao các anh giờ là H nh L n – t c là nh – nhà H nh con đường nh song song với đường Cao Thắng (sau này H nh là v của nh c sĩ n i ti ng Tr ng H i). Nhà của Đ t cũng nằm trên con đường Phan Thanh Gi n. Đ t đang ch giờ y t đi M, tôi vẫn đi học, đi làm gì chăm sóc biệt. Đ t b o... khi nào học xong, anh s v c i em... Tôi ch c i và lo đi a h t th tình cho bác Ng c Hoài Ph ng c t giờ... Ng rồi ta nói vậy thì c biệt vậy. Sau đó Đ t đi M và hình nh ch ng có lá th nào của Đ t giờ cho tôi, v đi a ch nhà Đ t.

Tôi hay bu theo đám bên con trai. Đi nh y đ m... ké, vì đôi khi nh nh nhà giàu có, dân trưởng Tây t ch c bal famille thì nhà học c c cercle, làm sao chúng tôi được c m i. y th mà cũng mò vào được c đám. Bẵng chuyên nh y biệt u đi n của chúng tôi có thêm Khánh, vua

BeBop Tây v, có bi t thêm Nguyễn Th Hùng, Nguyễn Th Khanh ti m vàng Nguyễn Th Tài và m y ng i con bên ti m vàng Nguyễn Th Năng. Nh y đ m th i đó là nh y bi u di n, l y hay l y đ p ch không có chuy n l i đ ng nhau nên nh ng cu c nh y v i dân nhà giàu, ch n l c th t vui. Tôi bi t nh y t ... mình ên, không ai đ y c và b òn b ng c i t cũng nhi u vì cái v b nhà đi nh y. Cái t t ham vui ph i tr nh ng giá th t đ t. Th ng là th . Nh y t i gia ch a đ , t i vũ tr ng luôn và chính cái lúc tôi bi t th nào là vũ tr ng, Lê Nguyên H i... t tình v i tôi đ i cây đu đ đ c nhà anh Liêm. Đ t đi r i, m i ng i coi tôi nh m t th ng con trai, th nên khi H i ôm tôi – nh thoi – tôi qu có th y trái tim tôi đ p nhanh h n và có cái gì là l ch y trên da th t tôi. Th t ra, tôi có chú ý đ n H i h n các b n khác nh ng v n không hi u vì sao, ch bi t không g p, th y nh nh , mong mong. G p r i thì vui nh ng v n không bi t “nó là cái gì và vì sao”. Chúng tôi m t b y con nít ch i v i nhau, đã có đ a nào bi t yêu hay có b đầu. Tôi thích H i. Anh h c gi i, hát hay và nh y đ m cũng không thua ai. Năm đó là năm th nh t H i vào tr ng D c.

Khiêu vũ tr ng Đ ng Khánh là n i đ u tiên tôi t i đ nh y và ó đó, tôi nghe n ca sĩ Mai Ly hát. Tôi không còn nh m t ch , ch mang máng là đ i ánh đèn m o, ch Mai Ly xinh đ p và hát hay. Th r i trong m t lúc h ng thú, l i đ c các b n khuy n khích, tôi trèo đ i lên sân kh u và xin v i ban nh c cho tôi hát bài “Con thuy n không b n” c a nh c sĩ Đ ng Th –Phong. Giám đ c, ban nh c coi tôi nh m t ng i khách n i h ng b t t nên ch ng ai th c m c. Nhi u l n sau đó, chúng tôi kéo nhau đ n n a và l n nào tôi cũng leo lên hát. Nào là “Lá th ” nào là “Chi u vàng” nào là “G i gió cho mây ngàn bay” cũng ch ng ai th c m c gì cho đ n m t đêm c nh sát ru ng xét và phát giác ra tôi m i... g n g n 16 tu i. Tôi đ c vào ng trong đ i l n đ u tiên trong đ i T ng Nha C nh Sát. Ngày hôm sau, B tôi vào ký gi y t lãnh tôi ra. T i c ng, ông quay sang t ng tôi m t cái tát tr i giáng, th y m y trăm ông tr i r i lên xe b đi. Tôi đi b v nhà, m t t nh queo. Sau đó, ông và M tôi nói th ng... Mu n đi hát thì đ ng bao gi v nhà vì nhà này không có... m làm ca sĩ.

Tôi v n vô t , h n nhiên vì đã có Bà N i nh ng chính Bà cũng không mu n th y tôi đàn đúm v i m t đám con trai. Bà cũng la m ng tôi đ u đ u nh khi bà... t ng kính v y và Bà l i càng không hi u... ca sĩ là cái gì. Mà c ng đáng t i, tôi ch a chính th c b b ch v i ai trong đám b n trai tr i đánh c a tôi ngoài H i là ng i i tôi m i h i... mong ch . Đám b n trai c a anh S n tôi thì ng i nào cũng th ng tôi và xem tôi nh m t đ a em trai. y v y mà r i H i và tôi, c hai đ a ch a k p nói m t ti ng yêu, H i đã b tr ng D c gia nh p binh ch ng Không Quân. Cũng nh Đ t, H i h n tôi ngày tôi ra tr ng và chúng tôi h n nhiên nhìn m t Lê Nguyên H i hào hoa, h c gi i, hát hay, nh y đ p đi vào cu c s ng quân ng. Th nh tho ng chúng tôi v n g p nhau, t h p nói d c và đi nh y đ m. Cũng là đ p bi u di n cho H i nghe. Th i đó tôi cũng đã bi t hát nh c ngo i qu c nh Crazy Love – You are my special Angel – Put your hand on my shoulder – Only you và Unchained Melody, ti ng Tây thì Ma vie – Non Je ne regrette rien – Sur le chemin de ta maison – H i g i tôi là Connie Francis. Th i gian này, tôi quen bi t nh c sĩ Tùng Giang i khiêu vũ tr ng Đ ng Khánh....

... Đu Đông, Đà Lạt thật tuyệt vời. Bà chủ Night Club là một bà già gốc Hoa. Có lúc bà cay nghiệt nhưng cũng có lúc dịu dàng, thông cảm với cuộc sống của các chàng vũ nữ làm việc vì bà vì nhu cầu vào nghề vì hoàn cảnh gia đình. Có chàng ngày đi học, tối làm vũ nữ, có nhu cầu chàng đi lính xa, phải nuôi cha mẹ già và một bé con. Tối đi ngủ, dụi mắt ánh đèn mờ ảo của vũ trường, chàng nào trông cũng lãng mạn vì thực sự ngoài đời, các chàng là người đi tìm kiếm may mắn bất ngờ. Nhưng cái nghề này, theo tôi là một nghề lừa đảo. Làm vũ nữ không có nghĩa là... đi đêm với những người. Không ai biết các chàng làm đâu đó đó là bà chủ, cho dù người khách đó là triệu phú. Người trả tiền cho các chàng để lòng yêu thì đó là quy định riêng của các chàng. Giờ giảng học thì chàng có một theo yêu cầu của bà chủ, để báo về cho chúng tôi và nhà hàng trong những trường học khách say sưa, quỵ phá đánh lộn. Chúng tôi trở thành một nhóm, coi nhau như anh chị em trong nhà. Tuy học giảng học, tuy các chàng là vũ nữ nhưng tất cả, theo cái nhìn và sự hiểu biết của tôi, họ là những con người trẻ tình, trẻ nghĩa gần gũi tình thân lòng Són Béc những học không phải là những tay giết người, không chửi gáy kêu thét, bênh vực người, che chở người yếu đuối. Họ cũng là người có học, trẻ Tây có, trẻ Ta có. Tôi giành để chăm sóc của các anh chị trong suốt những năm tháng ở Đà Lạt. Một bài học. Một kinh nghiệm rất đáng trân trọng cho cuộc sống. Kinh nghiệm đó sẽ được sống động như thế nào, theo chiều hướng nào. Đúng là một bài học tốt cho tôi.

Tất cả những sự việc đã xảy ra, đã qua. Tất cả những khuôn mặt đã xa khuất mặt mù. Tất cả những gì gọi là hạnh phúc hay nỗi đau của một thời nào đó, chúng ta không còn nhìn thấy, tìm lại được. Tôi gọi đó là karma. Tôi không có quá khứ, dĩ vãng những người thông minh để chấp nhận. Tôi chỉ có karma và đó là tất cả gia tài tôi có mang cho đến một ngày nào đó.

Cái gì không còn nhìn thấy, không còn sự tồn tại, dù chỉ một vài giây đáng học hỏi. Duy chỉ có karma là bất biến. Nếu trong cuộc sống có một điều gì đó không thể thay đổi được thì đó là karma. Những sự việc, những con người, để có, xảy ra đã bắt chúng ta mà đi. Tuổi trẻ đã bắt chúng ta. Màu xanh của tóc. Màu hồng của môi. Đã bắt chúng ta. Lạnh lùng, tàn nhẫn và hồn nhiên.

Tôi ba mươi, bốn mươi hay đã bước qua ranh giới của người trẻ hay tôi hiện nay. Karma không hề phân biệt theo ngày tháng. Mọi ngày qua, chân bước đi gọi cái cõi đời. Tôi càng thấy gần bó với karma, nhưng có karma bây giờ mới nhận ra là của riêng tôi, nhưng có những người đã xa đời, mới thu được tôi mãi mãi. Vì một lý do nào đó, tôi thông minh "sống" với người đã khuất như u hồn, trần quý hồn, yêu thương và cảm thấy yên tâm hồn, để an ủi chia sẻ như u hồn. Ai đã từng trải qua như u ngang trái nghịch cảnh, cay đắng oan khiên, sự hiểu vì sao tôi có như cái... khác người.

Mọi người một cách sống là đi vào tự nhiên tự ngàn xưa. Ôi, khi ta đói, karma có cho ta no.

Khi ta lớn, kẻ nghèo có làm cho ta ấm. Khi ta nghèo, kẻ nghèo có làm cho ta khá hơn. Có nhiều người nghĩ như vậy và họ nghĩ đúng. Kẻ nghèo không là miếng cơm manh áo hay tiền bạc trong đời sống. Kẻ nghèo đẹp đẽ hơn, cao hơn, thiêng liêng hơn. Kẻ nghèo làm đời sống chúng ta thăng hoa trong sáng và thánh thiện. Tôi thấy tình yêu cho người ai coi thấy người kẻ nghèo họ có mà không biết gì. Người nghèo đó, tâm hồn mình nghèo nàn làm sao. Chúng ta có thể đời núi, lập biển nhưng tính con người là đời không bao giờ thay đổi. Thấy đáng tiếc.

Có nhiều đêm chợt thấy giấc nhìn ra vườn, vườn trăng tròn tỏa ánh sáng soi rõ từng người trên cây, khóm cỏ giêng hồng tía đêm trắng quê nhà cũng trong một khu vườn nhỏ, có những kẻ quên đời sống quanh mình, cùng nhau uống rượu, ngâm thơ đàn hát dõng dạc “nàng khuya”. Những đêm nằm nghe mưa buồn rào rào, chợt nhớ những chiều mưa xa cùng theo nhau ra quán người, im lặng bên nhau nghe những giọt cà phê tí tách rơi, im lặng bên nhau nhìn người người, người xe người cưỡi. Những giây phút im lặng đã nói với nhau biết bao đời không thành tình. Buổi sáng cây cỏ còn lập lánh sương mai, im lặng đi bên nhau dạo đi hàng thông tỏa bao năm reo mãi những đời như vì vu buồn bã bên một người cầm nín chửa đời bao nhiêu người nghèo.

Buổi trưa trưa cao xanh thắm, những đời nhau theo gió trên thềm cũ quen, có cây đàn nằm thê lương nghe bước chân người nhàn lúc xa, lúc gần của hai kẻ quên đời. Chiều có mưa bụi dăng dăng qua thành phố, quán cà phê vắng, hàng người ca phê thềm lặng, vãn chầu hai người khách quen người đó, im lặng bên nhau. Có gì quan trọng đâu. Không, không có gì cả, có nhau là đời đáng nói và họ đã có nhau trong suốt cuộc đời.

Đà Lạt đẹp. Đà Lạt hiền. Đà Lạt thơ mộng. Đà Lạt bao dung. Đà Lạt thùy chung. Đành mình như khi đi tìm một nơi như thế. Tôi sao không là Sài Gòn. Tôi sao không là Huế. Không, Sài Gòn và Huế không phải là Đà Lạt. Không bao giờ nên một sự phải khi đi tìm đó. Một sự tình cờ, mà người tôi thì không đúng, không phải. Rõ ràng là sự sắp đặt của cái mà chúng ta gọi là Đành Đành. Một người tôi ở sông Hồng, một người tôi ở xa sông Hồng gặp nhau vào một đêm có mưa và gió đượ đượ, cái thành phố nhỏ bé, nhìn ai cũng là buồn. Cái thành phố đó như buồn đời một người là sự nhỏ mãi. Đời người không muốn rời đi. Đi rời đi tôi muốn trở lại. Những đó là Đà Lạt của 40 năm trước, một Đà Lạt hiền lành như ngô khoai, trong sách đẹp đẽ thềm như hoa hồng nhưng, người ngào như chuôi La Ba và thùy chung như những hàng thông thềm đời suốt đời chầu reo mãi một khúc như còi hòa.

Là một người tôi sống đời ca hát, có dăm ba người tình lớn, tình con, chân đã đi mòn mình trên quê hương, rời năm châu buồn buồn, đã gặp gặp cái triêu người. Mưa bão cũng đi. Người gió cũng đi. Đời đời không còn biết mình đi đâu. Không cần biết vì buồn buồn là nhà, nhìn đâu cũng thấy quê hương, nhìn ai cũng là anh, chị em, chị em như những người cùng một kiếp sống như tôi, phải có nhiều đời đời như mà tôi gọi là kẻ nghèo. Qua một cánh rừng, ngang qua một cây cỏ. Đời người

lời mở đầu góc phố. Ngồi xuống uống nước ly cà phê nhìn quán nhậu ven đường, thắm chí nhìn từng người trên cây, bên cạnh bên lề, lòng tôi cũng xao xuyến xót xa. Có lúc bàng hoàng ngỡ ngàng, từng người chúng ta trong một căn nhà, từng người chúng ta trong một khu phố, một dáng người một tình yêu, một thoáng đi vào phố, từng người chúng ta chốc chốc nấp tay ra nhúng ngón tay tháp bút gầy guộc quen thuộc kia chòm vào tay mình. Nhưng rồi tôi hết bỗng nhiên bật khóc vì trong tay tôi, chỉ có bàn tay lạnh giá của chính mình và góc phố kia chỉ là một khúc quanh hiu quạnh.

Những khi ngồi một mình, lòng trống rỗng, đi vào trống rỗng. Tôi không thể nghĩ đến bất cứ một đi đâu. Đường phố trái đất đã sặc sụa, chúng ta còn gì hơn là tôi ngồi đó nhìn người khác tôi không còn ở trong tôi. Một cái xác, một người chết và đi về người chết, không có vấn đề gì để đi ra vì sẽ không có câu trả lời. Người chết không biết nói. Nhưng tôi có những lúc tôi vui một vào giờ khóc nấc lên từng giờ. Lòng người trĩu nặng khi niềm đau không hề phai nhòa theo thời gian. Nghĩ đến người này, người kia, nghĩ đến đi mình, tìm mua vé ra trăm ngàn mệnh. Cũng những đêm tôi nằm chong mắt nhìn bóng đêm vây phủ, những cơn mưa lạnh lẽo. Có thể cho đến lúc thiếp đi. Tôi đã hiểu thế nào là khóc lẻ loi một mình.

Tôi cũng có những niềm vui chỉ không phải lúc nào cũng ôm ấp sự thiên thu. Gia đình tôi từng là bình yên và mọi một. Không có những nỗi đau gì. Có hai vợ chồng đi đường trên đường phố, một cuộc sống quá nặng nề mà có hai đứa con như những chiếc bóng, đi vào nhìn thấy những chuyện của nhau, cùng cố tránh cho nhau những muộn phiền nhưng cảm thấy mình có thể gánh vác được. Vợ chồng vợ già rồi có thể sống với nhau đến già, có thể trở thành hai người bạn. Đây là một đi vì có những đi, vì là vợ chồng, sẽ không thể chuyện gì, những nỗi là bạn, sẽ vì có sự giận hờn khi có thể nói với nhau tất cả những đi vì không thể nói được, có đôi lúc tôi tâm sự với bạn một vài đi riêng. Song đó là chuyện của mỗi năm và trước, giờ đây chúng tôi sống đúng là đôi bạn già, những người xa nhau lúc chi phí. Còn cái gì mà phải giữ gìn nhau ở tuổi này. Duy có một đi, không riêng tất cả mọi người và đó là những đi riêng tất cả hai đi đường tôn trọng. Không thể chia sẻ, không thể an ủi. Rồi tôn trọng.

Dĩ nhiên không phải cuộc sống chung 26 năm không có những cay đắng. Phải nói là những đi, những tôi, phải, chính tôi là người quyết định, không thay đổi làm gì nữa và làm cho cuộc sống chung trở nên có ý nghĩa, trở nên đáng sống. Làm cho người này trở nên sống tốt đẹp của người kia. Làm cho những chuyện này là những chuyện đi lúc nào cũng mong trở về mà không có sự hối hận hay vì không còn sự chèn ép nào khác. Nhưng khi niềm vui của cuộc sống chung quá có lúc làm tôi buồn tẻ. Tôi không hề quên. Không thể quên, thế nhưng tôi xem đó như những chuyện khác, những chuyện đi thì đúng. Bởi cuộc sống đi, đâu phải lúc nào cũng cho ta sống tốt, mà nếu tôi là người đòi hỏi như thế, tôi đã từng làm khi tôi trong 26 năm dài. Thế nhưng hai vợ chồng người ôn hòa những vui buồn xa xưa mà từng người chúng ta ai đó. Đó là mái nhà này là sự bình yên bên tôi mua những thứ.

Nếu có điếu gì làm tôi đau lòng, ấy là tôi. Tôi muốn sống bình yên nhưng tâm tôi chưa yên. Tôi nhớ y lắm quá. Tôi nhớ vớ quá, cho dù đôi mắt nhìn và sự nhận xét của người thì tôi là một người bình lãnh, can đảm. Điếu này thốt ra cũng không có gì gì là sai hay xa sự thật bởi vì nếu tôi không can đảm, liệu gì này tôi còn sống nữa và bao nhiêu tang thương của giây phút nào người ngoài trong tình hình thế. Cái gì là bình lãnh, can đảm đôi khi chỉ là sự dè dặt, là cái vớ mớ u mè bên ngoài mà nó cũng có thể để xem như thái độ bất cẩn của một người chỉ nghĩ mà thả thốt đến cái gì là ngày mai, của một người không may bình thường nếu không muốn nói là điên. Thấy đi chán quá, chán đi quá, mà vẫn cứ ôm lấy cuộc đời. Là vì sao. Vì còn nhớ đến người người. Vì còn người người, người đi đi nhớ. Vì rằng đôi lúc tình người đã quên nhưng cũng lấy chỉ tay là mình mà thôi. Tôi không hề quên nhưng điếu của người và rồi chỉ nghĩ có gì an ủi cho bằng đến một lúc nào đó như lúc này, tất cả oan khiên sẽ mờ ra. Phải để mặc ra, nào phải chờ đợi năm, đã 40 năm rồi đó. Nếu không phải là bây giờ, sự chỉ nghĩ còn bao giờ nữa.

Năm 1956, gia đình tôi đã rời Đà Lạt 1 năm.... 6 năm sau, tôi lại lên Đà Lạt tìm nơi trú thân nhưng lần này, chỉ có mình tôi.... Không có tin hay thấy của Đột. Hồi đi Mỹ theo đoàn người Không Quân. Bình bè tình không nhớ tình cũng chỉ nghĩ còn gì gửi vui chơi như ngày nào. Anh tôi vào Thủ Đức. Bác Phạm Công, Nam, Dũng lo đâm đầu vào học để may ra không phải đi lính. Cây đu để ở nhà anh Liêm để người bạn đi. Nó để người trẻ trẻ một mình, ngày cũng như đêm chỉ đi tìm người của chúng tôi. Chuyện đó không bao giờ có lại nữa. Tôi cũng trẻ trẻ như nó. Con ngõ để người sâu hẻm, hun hút trong ánh sáng vàng vọt yếu ớt hắt ra từ những căn nhà như những bóng của sự mờ sau bóng của một chiếu.

Tôi mới 17 tuổi đã thành đàn bà, đã mang trong người một mầm sống không mong đợi. Là của tôi...Tôi biết anh ta là Vũ Trọng Địch Khánh. Anh ta là một người đẹp trai dù ăn nói không có duyên. Anh ta tên là Minh, dân Trại Tây gia Đà Lạt. Gia đình Minh đảng hoàng, công giáo, điếu này nhớ như tôi nhớ đến những ngày hạnh phúc khi học nơi trú lúc còn ở Hà Nội. Mới xa Hà Nội mấy năm, tôi đã nhớ. Có lẽ tôi nhớ đến tôi nhớ đến bình tôi không hề tin rằng Bình tôi đã chết.... Tôi thích Minh nhưng không hề cảm thấy rung động, hề hề phải chờ mong. Không có cảm giác... đông cứng hoặc cháy bỏng, người phải lo sợ, bình bình, tan chảy như bột nước. Lê Nguyên Hồi cho tôi những cảm giác đó dù chỉ nghĩ về nhau, cảm tay nhau. Hồi có phải là tình yêu của tôi không. Tôi có yêu Hồi không. Tôi không biết. Cũng như không biết như thế có phải là tình yêu không.

Số phận của tôi là nơi đau đến của Bà Nội - con gái không chỉ nghĩ... ôm balo người. Bà tôi xưa học. Tôi không cần biết. Riêng tôi, chỉ nghĩ cảm thấy gì. Minh cũng không phải là người tốt, chỉ nghĩ nghĩ như anh là lính Không Quân chuyên về Radar học tại Mỹ... Liệu một anh lính học sĩ dù là không quân, nuôi anh còn chỉ nghĩ đó, nói gì đến vợ con. Minh bình sự đời tôi và

Đà Lạt trình diễn bạn mà những người anh... từ vì tôi đào ngũ. Tôi chẳng bao giờ quên những lần đi thăm Minh và Khâm Chí Hòa. Khi cái bạn 6 tháng, tôi vẫn đi hát Anh Vũ và chính đó, tôi gặp Trung Úy Không Quân Kim Cường. Sau buổi hát, anh chào anh Sơn và tôi chầm chầm vòng vòng Sài Gòn... hát tiếp những bài tôi vừa hát, để bạn anh hát cho tôi nghe bài Anh đến thăm em mắt chỉ u mà... Anh bạn... Mai chầm chầm bài có gout lạ, cảm nhận thật, và anh cũng muốn em giữ mãi niềm vui. Anh thích thấy em cười vì niềm vui đó sẽ mang cho em tất cả những cánh cửa... Cuộc gặp gỡ giữa anh em chúng tôi và Trung Úy Lưu Kim Cường đến giờ này vẫn vậy. Tôi biết tên anh và anh là người duy nhất có cái nhìn thiện cảm với tôi. Anh là người đầu tiên và duy nhất khuyến khích tôi đi theo nghiệp dĩ này. Khi nào có gì cần, cho anh hay... Ngày tôi sinh Lý Cường, anh nhận người giúp cho tôi 1500 đồng và tôi nhận... mua đồ cho con... Anh không bao giờ biết tôi đã dùng số tiền đó để tiếp tục cho Minh và Chí Hòa. Chẳng ai. Anh vào nhà thờ để Chính thăm tôi trong buổi đầu bay. Bác Phó trưởng Khu vực nhà báo Nguyễn Hoài Phó trưởng tên cha mẹ đẻ là Nguyễn Nguyễn Kim cũng vào. Chị Yến cần cần cho tôi 500 nói chuyện mà gặp những người mà Bà Nội không vào. Có đi đâu không ai biết, tôi tiếp tục dùng chiếc xe Velosolex... đi đi.

Ôm con vẫn vẫn Bà Nội không phải là đi đâu đến giờ này cái lúc Bà giờ này Mẹ và tôi lòng thờ phụng cháu. Tôi không buồn để vì tôi đã gây lỗi lầm không thể tha thứ dù sau khi mãn tù, Minh đến nhận và con và hứa sẽ chăm sóc và đàng hoàng. Song đời vẫn những người hàng xóm, nhất là các bạn bè cũ của Bà, tôi vẫn là đứa con gái hư hỏng. Làm sao tôi có thể cắt nghĩa rằng vì lỗi lầm nên phải luôn cái người đó. Làm sao tôi có thể nói rằng sẽ không còn ai dám lỗi lầm tôi vì tôi không còn cái... thể tiếp tục là trình tiếp tục. Cái thể của chúng tôi nó khó khăn như thế đó... Thậm chí có ca sĩ không dám mời người biết mình có người yêu vì sợ khán giả không còn thích mình nữa. Bà Nội tìm cho tôi vú Chính để nuôi Lý Cường. Con bé có lỗi lầm, sẵn sàng phải gặp chết, nếu không như Bà, chức Lý Cường đã bạn tôi mà đi rồi. Bởi lúc đó tôi chưa có một ý niệm, trách nhiệm làm mẹ. Yêu con thì có những còn phải kiếm tiền nuôi con nữa chứ. Tôi không muốn trở lại cuộc sống khi người quên mình, trong một cái phòng tối tăm, không gì ngoài chỉ u trên một cái nhà sàn ở Cầu Kinh. Cần bạn đôi bạn no, tiền hát khi có khi không và đó là lý do tôi nhận lỗi hát cho Night Club ở Đà Lạt sau khi gặp Lý Cường rồi cho Bà.

Minh và tôi sống cuộc sống vẫn chẳng những người người. Chúng tôi ở chung với Bà Mẹ Minh. Năm sau, tôi có thêm một đứa con trai. Có người trong nhà bạn... thế này như trông người ông... Lưu Kim Cường... Sao lại có ông Lưu Kim Cường trong này khi nhận con một lỗi, người cũng biết Bà Linh là con ai chứ. Tôi lại thấy cần. Tôi sao thế này. Sao không yêu mà lại... có con. Tôi sinh con Linh ở Sài Gòn khi về nhà Bà Nội và lại một lần nữa, tôi tiếp tục dùng người taxi đến nhà thờ phụng ông Nguyễn Duy Tài. Cô y tá bạn cho cô cho người đi mời bác sĩ về vì ông đang coi rạp ở rạp Eden. Tôi nhẩy dựng lên... rồi để rồi, người ta đến đến nhận rồi mà còn đi tìm bác sĩ... mà cô y tá nói, tôi hùng dũng leo lên bàn để rồi khi Bà Tài về rồi, tôi đã hoàn thành thêm một tác phẩm... không cần phải. Nhưng dù sao chúng nó cũng là máu thịt của tôi. Không yêu chẳng. Ai cần tôi yêu con. Chẳng bao giờ tôi quên hai lần về tất cả, tôi chỉ có một mình và niềm vui suốt đêm. Khóc cho số lỗi lầm ngu dốt không thể tha thứ để của mình. Tôi nghĩ đến Bà tôi. Ôi, tôi có lỗi về ông biết bao nhiêu. Tôi chỉ có lỗi về Bà tôi mà thôi.

Ly C, B o Linh, vú Chính và tôi ra b n xe đò Minh Trung tr i Đà L t b i lúc đó ti n l n g c a tôi là 75.000. Đ s c đ kh i ph i m con m i mg i m t n i. L n g c a Minh bao nhiêu, tôi không biết. Anh làm cho Usaid đ i quy n ông Lâm Quang t i Tuy Hòa và r t ít khi v nhà. Có vú Chính, tôi giao con và s n g tr i nh th i con gái. i phòng trà ng v i m y chi vũ n h c leo lên đ i cù n m nhìn Tr i Đ t. Tôi v n ch a ý th c đ c m t cách nghiêm ch nh, b n ph n c a m t ng i m . Tôi v n ch a đ tình yêu đúng nghĩa dành cho các con. Tôi còn quá tr . Tôi đã bi t gì v cu c s n g quanh tôi. Tôi yêu tôi và ch a k p s n g cho tôi. Không có gì cho tôi. Không ph i là l i c a Minh trong c n say r u. Ch kh m t cái là ng i tôi yêu không ph i là Minh. Ch a rõ ràng là ai, tôi ch a bi t yêu... Mãi nhi u năm sau, tôi m i bi t th nào là tình yêu.

Đi u không th thay đ i, ch i cũ là tôi yêu hát. T ngày đó, tôi đã t nh đ u có ph i đánh đ i h t đ ch đ c hát, tôi cũng không ng n ng i và Đà L t qu là n i tuy t v i đ hát nh ng nh c ph m c a nh c sĩ Đoàn Chu n, Đ ng Th Phong, Nguy n Văn Khánh. Đông hay v ng không h nh h ng đ n tôi. Th gi i c a tôi ch có riêng tôi. Tôi h nh phúc, tôi đau đ n s n g v i tôn giáo c a mình. Nh ng ngày n ng nh nhàng. Nh ng đêm m a đ u dằng. Nh ng bình minh r c r . Nh ng hoàng hôn cô i. Đâu có ai đ ý. Ch riêng mình tôi l ng l trên con đ c dài, bên dòng su i nh , gi a bao la hoang đ i, c g ng hít cho đ y bu ng ph i c a mình h ng th m c a đ t tr i hoa c . Tôi yêu tôi - tôi yêu tình yêu c a tôi, m t tình yêu ch a giành cho riêng ai. Tôi th c s đ n h t tình yêu vào nh ng ca khúc m i đêm tôi hát v i n i bu n. Nói là bu n b i tôi ch a bao gi đ c vui. Tôi hình nh cũng là m t đ a con không đ c mong đ i. M t s th t b i c a m tôi. Th ng thì m t ng i đàn bà đ p khó có th ch u đ ng m t đ a con x u. Tôi gi ng B . L i thêm m t lý do đ m luôn luôn b quên tôi, tuy nhiên đi u m không hài lòng l i chính là đi u làm cho tôi hãnh di n. Nó là ngu n ai i giúp tôi ch ng đ v i bao đi u t i c c trong đ i s n g.

Có bi t bao ng i không đ p và nghèo nh ng c hai đ u không ph i là m t cái t i. Nghĩ th nên tôi không h th t v ng khi Đ t quên tôi, song tôi ti c H i vì đã nghĩ đ n H i r t nhi u mà n u H i không đi xa, ch c tôi đã bi t th nào là tình yêu. Có th tôi s có h nh phúc, cũng có th không nh ng ít ra, tôi không đ n n i ph i ân h n. M t l n B o Linh h i tôi... M có yêu ba không... Tôi tr i không c n suy nghĩ. Không. Th t tàn nh n nh ng r t th t thà vì Minh không bao gi có trong ý nghĩ c a tôi.

Tôi b t đ u bi t hút thu c là t năm 16 tu i khi i chung v i ch c a Minh là ch L Quyên, ng i đóng vai chính trong phim "N c m t đêm xuân" c a anh Nguy n Long. Ch hút và th ng b o tôi... chậm tao đi u thu c mi... [gia đình Minh g c Hu] ri t r i tôi hút thu c lá h i nào không hay. 1964 H i t M v và qua Thái Lan h c thêm v lo i máy bay A-6. Ch Quyên r tôi lên Pleiku ch i và tình c , tôi g p l i H i. Chúng tôi nhìn và chào nhau nh 2 ng i b n.

soạn từng ng đũa từng m t t dù lúc đó tôi chưa biết dùng phở n son, tôi đũa n sũa và nhũa n đũa cũa i ông chú Ngô Văn Cường truy n ra... ca sĩ tôi nghe thì đũa ban nhũa cũa hòa tũa, nhà hàng tôi không đũa cho những ngũa i vô danh làm mũa t uy tín... Tôi lóc cóc trũa vũa cái nhà sàn mũa t mình quũa nhũa hũa, lòng đũa y tũa t vũa ng nhũa ng không hũa giũa n đũa, oán trách. Giũa n ai, trách ai bũa giũa. Đó là cuũa cũa i. Đó là cuũa cũa sũa ng tôi tũa lũa a chũa n cho mình và lao vào bũa t chũa p mũa i gian nan khũa n khó, hũa t nhũa mũa t con thiêu thân biũa t là lao vào lũa a sũa chũa t nhũa ng nó vũa n cũa bũa ng lòng vũa i sũa phũa n dành cho nó. Giũa n nhũa mũa t hành đũa ng... tũa vì đũa o. Bũa giũa, 44 năm sau, tôi thũa y cái sũa viũa cũa... âm nhũa cũa cũng nhũa là mũa t thũa tôn giáo cũa a tôi... không phũa i là quá đáng.

Sũa sũa ng ngày càng không đũa dũa. Không thũa xin đũa cũa gì iũa gia đình. Không thũa trông mong vào bũa n bũa. Không chũa mong nhũa ng cánh cũa a, nhũa ng sân khũa u mũa ra dành cho mình mũa t chũa đũa ng đũa u nhũa nhũa khiêm tũa n. Con gái đũa u lòng, tôi giũa i cũa Nũa i trông nom. Ngũa i giũa i là chũa ng thì lúc giũa p lúc không. Trong cũa n tũa t vũa ng thì bũa ng đầu mũa t ngũa i, mũa t sũa cũa sũa y ra mũa đũa u cho nhũa ng may mũa n chiũa u cũa đũa n tôi. Có lũa vì lòng tôi tha thiũa t vũa i nghiũa p đũa y chẳng hay tôi đũa cũa sinh ra chũa đũa làm đũa cũa mũa t viũa cũa duy nhũa t là hát, đúng nhũa bũa iũa cũa cũa a tôi. Mũa t đũa nhũa mũa nhũa đã đũa cũa báo trũa cũa vũa i tiũa ng đàn, tiũa ng hát cũa a Bũa tôi qua nhũa ng bài hát đũa p đũa nhũa ng đũa y nhũa ng giũa y đũa và chia li. Ngũa mũa cho cùng, có gì trũa n vũa n, đũa y đũa n đũa cũa mãi trong cuũa cũa sũa ng. Giũa y đũa hay chia li, âu cũng là luũa t bù trũa cũa a Thũa iũa đũa.

Mũa t phòng trà iũa Đà Lũa t cũa n ca sĩ. Bà chú xuũa ng Saigon rũa i tôi đũa con lũa i và ra đi. Chũa ng tũa giũa ai. Chũa ng có ai đũa tũa giũa. Chũa ng có ai đũa ý đũa n mình. Con đã có cũa Nũa i. Tôi rũa i Saigon nhũa thũa vào mũa t ngày tháng 11 năm 1962. Tiũa n lũa iũa ng tuy ít nhũa ng có thũa kéo tôi ra khũa i tình trũa ng tũa t vũa ng bũa i nhũa ng âu lo sinh sũa ng giũa a mũa t nũa i chũa n tũa rũa n lũa n nhũa ng lũa i chũa ng có chũa nào cho tôi. Nghiũa p đũa ca hát chũa a đũa cũa xã hũa i quan tâm hay coi trũa ng. Sũa ca sĩ có thũa đũa mũa trên đũa u ngón tay song không có cũa may nào cho mình chen chân. Có mũa t lũa n, nhũa cũa sĩ Nguyũa n Hũa u Thiũa t đi cùng mũa y ông nhà báo nào đó đũa n giũa p tôi iũa ngõ 20. Ông bũa o... em muũa n nũa i tiũa ng thì phũa i đi vũa i mũa y anh. Phũa i có mũa y anh giũa i thiũa u mũa i đũa cũa... Tôi không hiũa u ông muũa n nói gì nhũa ng thũa iũa ng những đũa a mũa cũa, khũa n khũa, lũa i khũa n rũa t sũa mũa. Tôi không hũa nghiũa ngũa cái thiũa n chí cũa a mũa y ông nhũa ng linh tính mách bũa o rũa ng con đũa iũa ng đũa cũa hũa a hũa n đó sũa chũa ng đũa a tũa i đầu. Tôi yêu hát, chũa muũa n đũa cũa hát, đũa sũa ng đũa đũa cũa hát chũa không hũa nghĩ có ngày đũa cũa giũa i là ca sĩ hay sũa nũa i tiũa ng nhũa các chũa Trúc Mai, Kim Chi, Thanh Thúy hay Minh Hũa u.

Gia đình bên nũa i cũa a con tôi lũa p nghiũa p iũa Đà Lũa t thũa cho nên dù sao đi nũa a, tôi cũng phũa i ra mũa t nhũa ng tôi vũa n iũa trong căn lũa u trên cũa a nhà hàng. Chũa thũa nhũa thoũa ng mũa i vũa cho đũa n năm 1963, tôi trũa lũa i Saigon và sanh đũa a con thũa hai. Tũa nhà cũa Nũa i tôi tũa giũa i taxi đi đũa n nhà thũa iũa ng Duy Tân. iũa y, phũa i coi là mình đã có gia đình thì chũa iũa n có con cũng bình thũa iũa ng nhũa ngũa i ta ăn cũa mũa, uũa ng nũa cũa vũa y. Đó là ngày 4 tháng 10 năm 1963. Thũa là mũa i 18 tuũa i đũa u, tôi đã có hai đũa a con. Mũa t trai, mũa t gái. Sau đó, tôi thũa c sũa là mũa t thành viên trong nhà hũa Trũa n, bũa t đũa u hũa c Giáo Lý vũa i Linh Mũa c Thũa ch mũa i chiũa u tũa i nhà thũa Chánh tòa Đà Lũa t và làm phép hôn phũa i tũa i đây, vũa i mũa t ít ngũa iũa quen. Gia đình tôi chũa có mũa t đũa a em nhũa. Mũa và Bũa đũa iũa ng tôi không có mũa t, cũng chũa ng có mũa t tí quũa, mũa t lũa i nhũa n nhũa vui mũa ng nào.

